

Demli ay

TARİH, COĞRAFYA, FELSEFE VE EDEBİYAT DERGİSİ

- Madenlerimizle ilgili doğru bildiğimiz yanlışlar!
- Muhteşem Yüzyıl dizisinin tarihimizde yaptığı tahribatı Prof. Dr. Ahmet Şimşirgil eleştiriyor.
- 31 Mart Vakası'na farklı bir bakış
"Fatih Camii'nin kurşunlanması!"
- İstanbul'un semtlerinin isimleri nereden geliyor?
- Osmanlı'nın son dönem muhteşem projeleri!

- Öğrencilerimizden ödüllü yazılar!
- Osmanlı ile ilgili bilmediğiniz ayrıntılar!
- Yaptığımız etkinliklerden!
- Bir hikâyemiz var!
- Babaya duyulan özlem "Babalar da ölmüş!"
- Bir denememiz var "Elli yaş üstüne ithaf olunur."

İÇİNDEKİLER

2

SUNUŞ

Editör

3

RÖPORTAJ AHMET ŞİMŞİRGİL

Eda DAŞTAN

11

ÇINARDAN BİR PORTRÉ

Cem ÖZAD

13

BABALARDA ÖLÜRMÜŞ

Orhan HANOĞLU

15

BUNLARI BİLİYOR MUYDUNUZ?

Miktađ ÜRKÜT
Derya YILMAZ
Gülşah SAPMA

20

BİZDEN BİR HİKAYE

Ersoy UZUNPINAR

24

RÖPORTAJ MEHMET SABRİ ÇELİK

Miktađ ÜRKÜT

27

ÖĞRENCİLERİMİZDEN YAZILAR

Ayşe Beyza ÇİÇEK
Firuze MULLUOĞLU

OSMANLI DEVLETİ'NİN SON DÖNEM PROJELERİ

Mustafa PAMUK

29

DENEME

Orhan HANOĞLU

32

BURAM BURAM İSTANBUL

Eda DAŞTAN

34

BİR BAŞKA AÇIDAN 31 MART HADİSESİ'NE BAKIŞ

Murat ÇEVİK

38

SOKRATIN ÖLÜMÜ

Tuba DEMİREL

40

ETKİNLİKLERİMİZ

Cengiz SELVİ
Ayça UĞUZDAĞ
Emel GÖR

42

KARİKATÜR VE MİZAH

Kemal İLKAY
Fatih EVRAN

47

DEMLİ ÇAY

KOORDİNATÖRLÜĞÜNÜN YILDA BİR KEZ ÇIKARDIĞI

TARİH, COĞRAFYA, FELSEFE VE EDEBİYAT E-DERGİSİDİR.

YAYIN YÖNETMENİ

Murat ÇEVİK

EDİTÖR

Eda DAŞTAN

YAYIN KURULU

Orhan HANOĞLU

Murat ÇEVİK

Mikdat ÜRKÜT

Elifnur SEZGİN

Hilal Cemile TÜMER

GRAFİK TASARIM

KARMEDYA REKLAM

EBUBEKİR KÖSE

İnsan gelişen ve değişen bir varlıktır. Yüzyıllardan beri gelen tarihi seyre bakacak olursak bunu çok açık olarak görebiliriz. Peki, gelişen ve değişen dünyamızda sosyal bilimlerin yeri ne olacak? Türk toplumundaki algı nasıl değişecek? Bu soruların cevabını nasıl bulacağız? Sanayileşmenin ve modernitenin baş döndürücü cazibesine kapılan insanoğlu zaman içinde bunun yeterli olmadığını anlamaya başladı. Toplum tek taraflı beslenemezdi. Maddi alanda gelişen insanoğlunun aynı zamanda manevi ve fikri açıdan da gelişmesi gerekiyordu. Tek kanatlı kuşun uçamadığı gibi...

Batı toplumu kalkınmada sanayileşmenin tek başına yeterli olmadığını gördü. Gelişmelerin, toplum üzerindeki etkileri, bunların sonuçları, değerlendirilmeleri ve toplum tarafından benimsenmesi gerekiyordu. Bu olgunun gerçekleşmesinde en önemli faktörlerden birinin de sosyal bilimler olduğunu ve medeniyeti inşa etmek için gerekliliğini anladı. Zamanımızda bu iki olguyu birlikte götüren toplumların gerek sosyal gerek kültürel ve gerekse toplumsal alanda ne kadar ilerledikleri artık bilinen bir gerçektir. Türkiye’imizdeki algı henüz bu yönde istenen kıvama gelmemiştir. Ama son yıllarda sosyal bilimlerin alanında önemli gelişmeleri görünce insanın içi ferahlıyor.

Sosyal bilimlerin koordinatörlüğü olarak öğrencilerimiz, gelecekte Türkiye’nin şekillenmesinde aktif rol almalarını ve bu konuda onlara katkıda bulunmayı istiyoruz. Bu yüzden düşünen, sorgulayan, eleştiren, çözüm üreten ve geleceğe gidecek yolda hatalara düşmemek için geçmişinden ders alan öğrenciler yetiştirmek amacındayız. Sizlere misyonumuzu kısaca anlattıktan sonra biraz da dergimizin içeriğinden bahsedelim. Okul dergilerinin genelde ortak kaderi okunmamaktır. Biz ise dergimizi tasarlarken tarih ağırlıklı olmak üzere coğrafya ve felsefe alanlarında konulardan yazılar seçtik. Röportajlarımızı güncel olaylara temas edecek şekilde alanında bilgi ve tecrübe sahibi insanlarla yaptık. Dergimizde öğrencilerimizin ve öğretmenlerimizin de yazıları yer almaktadır. Hem okunabilmek hem de bilgilendirmek amacını taşımaktayız. Sizlerin dağarcığına biz de bir şeyler katmak niyetindeyiz.

Dergimizi okurken keyif almanız dileğiyle...

Eda DAŞTAN

Ahmet ŞİMŞİRGİL kimdir?

Ahmet Şimşirgil 1959'da Boyabat'ta doğdu. İlk, orta ve lise tahsilini aynı yerde tamamladı. 1979'de girdiği Atatürk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü'nden 1982'de mezun oldu. 1983'de aynı bölümdeki Yeniçağ Anabilim Dalı'ndan Araştırma Görevlisi olarak vazifeye başladı. 1985'de "16. Yüzyılda Amasya Sancağı" tezi ile Yüksek Lisans'ını tamamladı. 1989'da Marmara Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü'ne naklen geçiş yaptı. 1990'da **Osmanlı Taşra Teşkilatı'ndan Tokat (1455-1574)** isimli çalışmasıyla Tarih Doktoru unvanını aldı. 1997'de **Uyvar'ın Osmanlılar Tarafından Fethi ve İdaresi** isimli

takdim teziyle Doçent oldu. Seyid Muradi'nin kaleme aldığı Barbaros Hayreddin Paşa'nın gazaları **Kaptan Paşa'nın Seyir Defteri** ismiyle sadeleştirerek, ayrıca Osmanlı tarihi ile ilgili **Kayı I, Kayı II, Kayı III, Taşa Yazılan Tarih Topkapı Sarayı ve Ahmet Cevdet Paşa ve Mecelle** (Prof. Dr. Ekrem Buğra Ekinci ile birlikte) eserlerini yayınladı. 2003'de Profesör kadrosuna atanan Şimşirgil'in Osmanlı şehir tarihi, siyasi hayatı ve teşkilatı ile ilgili çeşitli dergilerde yayınlanmış çok sayıda ilmi makalesi bulunmaktadır. Ayrıca Cine5' te **"Tarih ve Medeniyet"** isimli bir tarih programı vardır.

Evli ve üç çocuk babasıdır.

*Hazırlayanlar,
Elifnur Seçer, Betül Balaban, Eda Daştan*

Size öncelikle şuanda toplum içerisinde ve medyada konuşulan sansasyonel olayları sormak istedik. “Muhteşem Yüzyıl” adı ile bilinen dizide, başlarken “Bu dizideki olay ve karakterler, tarihten ilham alınarak kurgulanmıştır” yazısının yer alması tarihi gerçekliklerin saptırılmasına izin verir mi, bu yapılabilir mi?

Şayet dizi yayınlanmaya başladığı zaman böyle söyleselerdi bir nebze anlardım. Oysa dizi yayınlanmaya başladığı zaman böyle söylemediler.

tarihe uygundur diye. Cehlin ol mertebesi sehl olmaz ta kesbsiz bu kadar cehl olmaz demişler. Cehlin ol mertebesi sehl olmaz, cehaletin bu kadarı kolay değil, ta kesbsiz, çalışmadan bu kadar cehl olmaz, bu kadar cehalet ancak çalışmakla elde edilebilir. İyi ki beş yıl, iyi ki on yıl çalışmamışsınız, o zaman nasıl düzeltecektik? Mümkün müydü? Neredeyse hiç mümkünatı yoktu o zaman düzeltmenin. Dolayısıyla bu cevaplar verilmeye başladığı andan itibaren altı ay geçti, sekiz ay geçti, büyük tartışmalar yaşandı ve ondan sonra bu bir kurgudur dediler. Bu kurguysa niye baştan öyle söylemedin? Kurgu değilse o zaman da ilmine, yaptığın esere sahip çıkacaksın. Ben ahlaki bulmuyorum bunu yapanları. Bu kadar iftira olmaz.

Dediler ki: Bu “Muhteşem Yüzyıl” Kanuni’nin dönemidir ve bu tarihe uygunluğu vardır. Biz bunu tam üç sene araştırdık. Venedik arşivlerine kadar araştırdık. Tarih danışmanlarına sorduk. Dolayısıyla dizi tam manasıyla doğru bir dizidir diyerek başladılar. Şimdi bu bilahare ona dönüşü ahlaki değil. Hatta üç yıl araştırdık deyince, ben de şöyle söylemiştim: İyi ki beş yıl araştırmamışsınız, zira bu kadar yanlış, bu kadar yalan, bu kadar iftira ile dolu bir diziyi tarih hiçbir zaman görmedi. Her karesinde hata olan bir dizi... Dolayısıyla bununla ilgili çok fazla tartışma yaşandı. Zira iddialılardı. Bu doğrudur ve

Gelelim ikinci konuya, kurgu mu? Bu bir kurgu olabilir mi? Peki, bugün bu dizideki bütün şahıslar tarihi şahıslar. Yani hepsi, hiçbir tanesi, tarihi şahsiyet olmayan içinde bir kişi yok. Şeyhülislamıyla, Kaptan Paşasıyla, hanımlarıyla, kızlarıyla, oğullarıyla, padişahıyla hepsi tarihi şahsiyet değil mi? Hürrem Sultan, Kanuni Sultan Süleyman, İbrahim Paşa, Rüstem Paşa, Şehzade Mustafa, Şehzade Selim, Şehzade Bayezid değil mi? Bana hayali bir tek şahsiyet söyleyebilir misiniz? Söyleyemezsiniz. Hepsi bunların tarihi şahsiyet... O zaman şöyle ifade edelim: Bunlar öldü gittiler. Yaşayan bir kişi hakkında, ben, babası, annesi,

kızları, eşi, yakınları, akrabaları hepsinin hakkında bir senaryo yazsam ve iğrenç bir senaryo olsa ve bunlar hakkında iftiralarla dolu olsa ve bunu yayınlasam bir dizi yapsam, bir film yapsam, başına da sadece bu bir kurgudur desem, beni mahkemeye vermezler mi? Yani kurgudur diyerek adama iftira edebilir misiniz? İkincisi, bunlar ölüp gittiler. Yani haklarını savunacak kimse yok. Bizde derler ki, bizim büyüklerimiz eskiden evladım, öleniden şeytan dilini kesti, derlerdi. Şeytan bile konuşmaz ölen hakkında derlerdi. Bunlar şeytandan beter işler yapıyorlar. Ölenin savunucusu kim olacak? Senaristin de romancının da hikâyecinin de, şayet yaşamış bir şahsiyeti ele alıyorsa bunun hakkına hukukuna saygı göstermek zorunda. Roman yoluyla saldıramazsın, hikâye yoluyla saldıramazsın, eser yoluyla saldıramazsın, ölüp gitti çünkü. Bugün yaşayan insanlar hemen mahkemeye müracaat ederler, onlar da herhalde mutlaka, o ezeli yerde, mahkemede, Mahkeme-i Kübra'da müracaat edecekler. Başka bir şey değil. Fakat bir diğer yönden bakalım, kurgu deyince insanlarımız bunu kurgu diye mi seyrediyor? Hiç kimse değil. Herkes Kanuni diye izliyor, herkes muhteşem yüzyıl diye izliyor. Bunu da pek çok konferanslara giden birisi olarak ben görüyorum. Bütün okullarda, sizin arkadaşlarınızda, mutlaka sizin tanıdıklarınız da sizin büyüklerinizde, Hürrem bunu yaptı, Kanuni şunu söyledi, Rüstem Paşa şu ihaneti yaptı, demiyorlar mı? Öyleyse işte buralarda soru işareti koymak lazım. Senaryoyu kurgu diyerek geçiştiremezsin. O zaman isimlerini değiştir. Kanuni'yi başka bir isim, Süleyman değil de Ali de. Kanuni Ali devri de, gülsünler sana. Değil mi? Evet, hadi kim bu desinler.

Dizi özellikle "Harem" üzerinden gidiyor. Peki, gerçekten içinde entrikalar dönen bir yer mi Harem? Bu kadar üzerine konuşuluyor?

Evet, harem demek haram demektir. Haramdan gelir. Yani hiç kimsenin bilmediği, hiç kimsenin onun hakkında konuşmadığı, en gizli bölme demektir, bölüm demektir. Ailevi hayatı hiç bilinemez. Hiç de yazılmadı. Harem hakkında, benim de şimdi bir kitabım çıktı "Valide Sultanlar ve Harem" diye, yine bu konuda en güzel eserlerden bir tanesi bir Amerikalı Leslie Peirce'in Harem-i Hümayun kitabıdır. Orada harem hakkında hiç kimsenin bir şey bilmediği, bu devir hakkında yazılanların hemen hepsinin, bugün hani reyting adına bir takım işler yapıyorlar ya, o zaman da kitapları okunsun diye batılının daha çok yazmış olduğu yalanlar ve iftiralar olduğunu beyan eder, Amerikalı Leslie Peirce. Yaklaşık on üç sene çalıştı bunun üzerinde. On üç yıl çalıştı. Çok önemli bir

çalışmadır, kitaptır. Bunları batılı ciddi bilim adamları da biliyorlar. Bugün bir Türk ailesinin aile hayatı hakkında kim ne bilebilir? Kim ne söyleyebilir? Eve gelen misafir onun aile hayatı hakkında bilgi sahibi olabilir mi? Osmanlı Sarayı da üç bölümden meydana gelir. Bunun bir tanesi haremdir. Harem bölümünü Topkapı Sarayı'nı gezenler sadece konumuna baksalar, sadece konumunu ve içerisini haremın gezseler nasıl böyle dışarıyla irtibatının kesildiğini içerde nasıl bölüm bölüm ayrıldığını gayet iyi bilirler. Hiç kimse bir şey söyleyemez, bugün anlatılanların tamamı, harem hakkında, dizi hakkında, tamamı yanlış bilgilerdir. Mesela haremden en önemli bir özellik nedir desene bana sessizliktir. İnsanlar gözleriyle konuşurlar. Gözleriyle anlaşırlar. Gözleriyle işaretlerler. Oysa harem, kadınlar hamamından farksız. Böyle bir şey olabilir mi? Padişahın hanımı bile padişahla yemek yiyemez. Öyle birbirlerinin ağızlarına lokmalar tutacaklar, bunlar bugünkü bilmem ne kafeteryasındaki âşıkları zannediyorlar. Kendi ahlaklarını Kanuni'ye, kendi düşüncelerini Hürrem Sultan'a giydireyorlar. Haremle hiçbir alakası yok.

Peki, kadınlar hakkında bu kadar bilgiye sahip olabiliyor muyuz yine? Yani mesela Hürrem Sultan hakkında?

Tabi. Mesela Hürrem Sultan dizide nasıl anlatıldı, kısaca söyleyeyim. Yirmi iki yaşında bir kilisede bütün sevdikleri, annesi, babası, kız kardeşi ve bütün akrabaları öldürülmek suretiyle yakalandı kilisede derhal Topkapı Sarayı'na getirildi. Ve gece de gördüğü bir rüya ile babası tarafından Osmanlı'yı yıkmak üzere görevlendirilen bir ajan gibi sunuldu ve hep bunu üzerine bina edildi. Gömleğin birinci düğmesini yanlış iliklersen hepsi yanlış gider. Birinci adımını yanlış atarsan bütün adımların yanlıştır. Ters bir yola girdiysen ve geri dönmedikçe artık işin bitmiştir. Tamam mı? Yanlış yolda ilerlersin. Her gün doğrudan bir adım daha, yüz adım daha, attığın her adım daha, doğrudan ne yaparsın? Uzaklaşırsın. İşte bunun gibi dizi de böyle bir yanlış temelin üzerine bina edildi. Peki, birinci bölümü izleyenler bunu bilirler. Peki, Hürrem nasıl esir edildi, ben size söyleyeyim. Dokuz yaşında esir edildi, yirmi iki yaşında değil. Osmanlı Sarayı'na getirilmedi. Kırımlılar esir etti. Kırım Sarayı'na getirildi. Kilisede esir alınmadı bir akında esir alındı. Altı sene Kırım Sarayı'nda kaldı. Mükemmel bir İslami eğitim aldı, Müslüman oldu. Kırım Han'ı onu Yavuz Sultan Selim'in eşi, Kanuni'nin annesi Hafsa Sultan'a hediye etti. Hafsa Sultan da eşi vefat edip oğlu tahta çıktığı zaman oğluna eş olarak seçti. Şimdi böylesine edepli,

iffetli, namuslu, hayırsever, cömert bir kadının şu dizideki kadınla ne alakası var? Hiçbir alakası yok. Ama bunu kim nerden çıkartacak diziyi izleyenler? Bunu nerden bilecekler? Kitap okuyacaklar. Hayatını araştıracaklar. Hemen diziyi inanmayacaklar. Dizi iftiralarla dolu bir dizi maalesef...

Bir de şöyle bir şey yok mu: Bu son zamanlarda, özellikle Muhteşem Yüzyıl'ın çıkmasından sonra sürekli, hem medyada hem de diziler itibarıyla sürekli bu konuda harem hakkında, Osmanlı'nın entrikaları hakkında diziler, filmler, romanlar yapılıyor. Sürekli bununla mı uğraşıyor? Dizi tuttuğu için mi acaba?

Tuttuğu için. Bu dizi çok tuttu. Çok sansasyonel tartışmalara sebep oldu. Tuttu da. Bu da işte tarihe çok merak uyandırdı dendi. Aslında bizim tarihimize merak her zaman vardır. Diziyi olan bir şey değil. Her zaman olmuştur. Bizim küçüklüğümüzde de en fazla tarihi romanlar satardı. En fazla Cüneyt Arkın'ın tarihi filmleri ilgi görürdü. Yani diziyi ilgi, Battal Gazi mesela Battal öyle tutardı, Battal Gazi'nin oğlu, Battal Gazi'nin babası, Battal Gazi'nin torunu... Giderdi artık o. Bunu bir başkasıyla göremezsiniz. Tarihimize ilgi, çünkü böyle bir tarih dünyada yok. Biz dünyada olmayan bir tarihi mirasa sahibiz bunu hiç kullanamıyoruz. Amerika hiçbir tarihi yok. Olmayan tarihini dünyada ilgi uyandırıyor. Bizim tarihimize bir ilgi olmaması bu milletin ayıbıdır, eğer değilse dizi sayesinde tarihe merak uyandı diyorlar ona asla katılmıyorum. Dizinin yanlışlığı sebebiyle çok konuşuldu. Fakat dizi, dizi kalitesi bakımından da üstün. Bunu kabul etmek lazım... Dizi kalitesi, tekniği, teknolojisi bir takım şeyleri bir ilgi uyandırıyor. Bir de Kanuni dönemi... Bu sebeple Osmanlı ile ilgili değişik diziler de yapıldı. Ancak pek çoğu tutmadı. Çünkü hep ucuzculuğa kaçıyorlar, basitliğe kaçıyorlar. Millet de çok itibar etmiyor. Daha sağlam, daha kaliteli diziler ve filmler çevrilebilir. Mesela bir Fatih filmi çok tuttu. Daha güzel çekilse, o da Fatih'in şahsiyetini öldürdü ben o filme katılmıyorum, çok noktalarına. Daha güzel bir film çekilse onu beşe katlar fakat Fatih dizisi tutmadı dikkat edin. Film tuttu, dizi tutmadı. Neden? Çünkü tehdit de ediliyor artık bunlar. Tarihi şimdi televizyonlarımızda çok değerlendirilmeler oluyor. Ben de, üç senedir program yapıyorum CİNE 5'te ve müthiş de bir ilgi görüyor. Neden bu? Çünkü doğru bir şekilde anlatıyoruz. İnsanlar artık tarihimizi öğrenmek istiyor. Bu kadar iftira atılınca ya gerçek mi bu, böyle mi, değil mi diye biraz daha araştırmaya yöneliyorlar bu da güzel bir şey.

Peki, bu bizim okulda da çok konuşulan bir şeydi, kimse belki tanımaz etmezdi, şimdi herkes belki biraz da sempatik bir kişinin olması nedeniyle Şehzade Mustafa'nın öldürülmesi hakkında çok konuşuldu. Şehzade Mustafa belki de izleyenlerini dikkatini çekecek sempatik bir insan olarak gösterildi niye öldürüldü diye konuşuldu, hatta biri dava bile açmış Kanuni'ye. Siz bunu nasıl yorumluyorsunuz?

Ben üç sene önce dizinin birinci bölümü yayınlandığı zaman televizyonlara çağırılmışım. Fikir alınması için. O zaman şöyle bir cümle kullandım: Bu dizi Türk halkını Mustafa'nın ölümüne hazırlayacak. Mustafa son derece sevecen, iyi bir kişi olarak gösterilecek. Ve akabinde Kanuni Mustafa'yı öldürecek. Öldürtecek, biz bunu biliyoruz bu özel bir husus değil. Sizin de bahsettiğiniz gibi, hiç bilinmezken falan filan diye Mustafa'yı Kanuni öldürttü. Dört yüz elli sene sonra bizim milletimiz bugün duymuş gibi ağlıyor. Öylesine hazırlayacaklar ki, Kanuni'ye düşman edecekler. Mustafa'nın ölümünde Türk halkını ağlatacaklar ve Kanuni'ye düşman edecekler. Çünkü dizi hep bu minval üzere gitti. Kurgu böyleydi. Ben bunu üç sene önceden gördüm. Üç sene önce bunu söyledim, yazdım. Ve gerçekten az önce söylediniz işte, Kanuni'yi mahkemeye vermek basiretsizliğini dahi gösterdiler. Bu kadar insanı ağlattılar. Herkesi ağlattılar. Çünkü dizi, insanlar ister istemez ağlıyorlar. Siz de ben de, izlesem ağlarız. Bir dizi, bir senaryo... Buna takıldığınız zaman, bunun yanlış olduğunu bilirsin ama seni ağlatır. Böyle bir durum... Bu hale getirdiler, ağlattılar ama Kanuni'ye düşman ettiler. Evvelce de Hürrem'e düşman ettiler. Türk halkı gidiyordu, Kanuni'ye dualar ediyordu, Hürrem'e beddualar ediyordu, üç sene önce. Bugün de Kanuni'yi mahkemeye verecek hale geldi. Şimdi bir müddet sonra aynı durum Bayezid için olacak. Neden? Bayezid'i de öldürtecek Kanuni. Dikkat edin Mustafa'nın öldürülmesine en çok Bayezid üzüldü dizide. En çok kardeşi Bayezid üzüldü. Hâlbuki en çok Bayezid sevinmiştir. Sevinen en çok Beyazıt'tır. Zira Mustafa tahta çıksa kimi öldürtecek? Bayezid'i öldürtecek, Selim'i öldürtecek. Yani tahta çıktığı gün beni öldürtecek adamın ölümüne ben neden sevinmeyeyim? Ben tahta çıksam onu öldürteceğim. Mustafa tahta çıksa onu öldürtecek, Bayezid tahta çıksa abisini öldürtecek. En azından eli abisinin kanına bulaşmadı değil mi? Her yönden sevinmesi lazım değil mi? Oysa katiller diye bağırıyor. Son derece yanlış... Selim değil. Kim? Bayezid. Niye Bayezid? Çünkü o da öldürülecek. Bunlar senaryoyu iyi biliyorlar, neticeyi

biliyorlar. Türk halkını bir kez daha Kanuni'ye düşman edecekler. Çünkü Bayezid'i de iyi gösteriyorlar. Doğru değil mi? Evet sistem bu. **Bunlar Osmanlı, Kanuni, Hürrem, Osmanlı'nın değerlerine düşmanlar. Ona düşman oldukları için de bu milleti ecdadına düşman etmek üzere bir senaryo ve bir dizi yapıyorlar.** Türk milletinin de ecdadını tanıması lazım, oyunlara gelmemesi lazım. Mustafa, şunu da söyleyeyim, iyi bir devlet adamı, çok iyi yetişmiş, Kanuni'nin bütün şehzadeleri öyledir. Kanuni devrinde bir devlet adamının, bakın padişahı Kanuni Sultan Süleyman olunca, şeyhülislamı Ebussuud Efendi, Kaptan-ı Derya'sı Barbaros Hayrettin Paşa, şairi Baki, Fuzuli, Sadrazam'ı İbrahim Paşa, Rüstem Paşa, Sokullu Mehmet Paşa... Her biri dev gibi şahsiyetler. Oğulları da Mehmet, çok iyi bir şehzadeydi, genç öldü yirmi iki yaşında. Selim, Bayezid, Mustafa, hepsi çok iyi yetişmiş şehzadelerdir. Hiçbiri diğerini aratmaz. Mustafa büyük şehzadeydi. Büyük olduğu için de herkesin gözü ondaydı. Âlimdi, ilim adamlarına büyük hürmeti vardı, Manisa'da çok güzel işler yapıyordu, çok güzel idare ediyordu. Çok sevilen bir şehzadeydi. Çünkü büyük şehzade her zaman namzet gibi görülür tahta. Dolayısıyla Mustafa'nın sevgisi de bir ayrıydı. Mustafa neden öldürüldü diyorsunuz. Mustafa maa-lesef erken davrandı. Bazı devlet adamlarına mektuplar yazdı. Ben harekete geçince kiminle berabersiniz diye. Rüstem Paşa İran üzerine seferi tamamlayamadı. Asker, Mustafa'yı isteriz dediler. İşte bunlar Osmanlı geleneğine aykırı hususlardır. Sonucu ölümdür.

Benim bildiğim kadarıyla onun oğlu da öldürülmüş?

Babaları öldürüldüğü zaman Osmanlı'da gelenektir, oğulları falan hepsi öldürülür. Erkek çocukları öldürülür.

Peki, sonuçta bir fetva çıkması gerekiyor böyle bir şey yapıldığı zaman?

Osmanlı'da kardeş katli kanundur, fetva şart değil.

Evet, ama sonuçta bir çocuğun öldürülmesi halka nasıl meşru gösterildi?

Sabinin hükümdarlığı caizdir. İki aylık çocuğu tahta çıkartabilirler biliyor musunuz? Onun adına annesi naibelik yapar. Devlet adamları naiblik yapar. Mehmet yedi yaşındaydı. Ha iki yaşında olsun ha yedi yaşında. Nasıl indirdiler babasını tahtan da Şehzade Mehmet'i tahta çıkardılar yedi yaşında? İkinci Murat var. Fatih'in babası. İkinci Murat'a kardeşi isyan

ettiğinde kaç yaşındaydı biliyor musunuz? Altı. Altı yaşındaki çocuk isyan etmez değil mi? Etmez. Normal değil. Peki, kim etti? Etrafındaki devlet adamları... Adam hayattaysa onu öne sürmek suretiyle her gün isyan çıkabilir her an. Sabinin hükümdarlığı caizdir. Yaz bir yere. Delinin değil, sabinin caizdir. Selçukluda iki aylık çocukların vekilleri olur onun adına hüküm sürerler.

Ama cezalandırılan bir şekilde çocuk oluyor?

Onun adına. Onun sayesinde. O olmasa o isyan olmaz. Çocuk olmadığı zaman isyan görülür mü? Saltanat adına? O çocuk isyanın vesilesidir.

Peki, bu kardeş katli fetvasının çıkması konusunda dayanılan nokta neresiydi? Nerden fetva çıkarıldı? Yani peygamber efendimizin böyle bir sözü var mıymış? Yani böyle bir uygulama yok o zaman?

Şimdi Peygamber Efendimizin böyle bir sözü var mı, Kuran-ı Kerim'de böyle bir söz var mı demek İslam'ı tam bilmemek manasına gelir. İslamiyet'te edille-i şeriyye dörttür. Dinin delilleri dörttür.

Kuran, sünnet, icma, kıyas...

Evet, bak işte icmaya da gitti kıyasa da gitti. Gördünüz mü çok güzel bravo, tebrik ederim sizi. Bakın başka şeyler de var. Fetvalar var, mezhepler var, o mezheplere göre hususlar var, bir de genel hükümler vardır hadislerde. Umumi hükümler vardır. İki zarar karşı karşıya gelse, küçük zarar ihtiyar olur. İki tane zarar yan yana geldi. Küçüğünü seçersin, büyüğünü değil. Def-i mefasid, celb-i menafiden evladır. Müfsidleri def etmek, menfaatten daha faydalıdır. Önce müfsid olanı, zararlı olanı uzaklaştırırsın. Ehvenişer ihtiyar olunur. İki şerden daha az zararlı olanı seçersin. Mesela kolunuz kangren oldu, ya kolunu kestireceksin ya can gidecek. Ne yaparsın? Kolunu kestirirsin. Hiç kimse canı feda etmez. Haklı olarak. Eğer canım gitsin diyorsa delidir zaten. İki çocuktan birinin böbreğini vermek zorunda kalabilirsin. Birini feda edeceksin.

Şöyle, şöyle inandığımız için, canı alan Allah'tır dediğimiz için?

Ölüm hak, miras helaldir. Her kimsenin babası vefat ettiği zaman herkesin mirasta hakkı vardır. Devlet geleneğinde de devlet kimin hakkı? Hanedan mensuplarının hakkı, Osmanlı'dan önce böyledir. Ne yapıyorduk biz? Üçe beşe yediye bölüyorduk.

Selçukluda böyleydi, Gazneli’de böyleydi. Karahanlı’da böyleydi. Eski Türklerde böyleydi. Bölündükten sonra ne oluyordu? Parçalanıyorduk, ardından o parçalar birbiriyle kavgaya başlıyordu değil mi? Neden Türk devletleri, bu kadar devlet geleceği olan bir millet dört yüz yıllık bir devlet kuramadı? Devam ettiremedi? Neden yüz elli yedi tane devlet kurduk biz? Oluk oluk Türk ve Müslüman kanı aktı. Oluk oluk... Melik Şah’tan sonra üç padişahın adını sayabilir misiniz? Selçuklunun en büyük dönemi...

Kılıç Arslan mı?

O Anadolu Selçuklu. Büyük Selçukluları sordum.

Oluk Türk-Müslüman kanı aktı. Bütün millet pespaye oldu. İnsanlar ne çileler çekti, okusanız ağlarsınız. İşte Osmanlı, millet ölmesin, din devlet yıkılmasın diye kendi kanından verdi, kendi kanından! Kim için verdi? Millet için verdi. Peki, kardeş katli olmasa olmaz mıydı diyemezsiniz; zira Orhan Gazi ‘den sonra I. Murat’ın iki kardeşi isyan etti, bir oğlu isyan etti. Çelebi Mehmet’in fetret dönemini okumuyor musunuz, kaç kardeşle mücadele etti, kaç bin insan öldü 11 senede? II. Murat’ın bir kardeşi isyan etti, bir de amcası isyan etti. Fatih de bunun için Kanunname’yi koydu: “Evladımdan her kime saltanat müyesser ola, nizam-ı âlem için kardeşlerini katletmek münasiptir. Bu atamın ve dedemin kanunudur. Ekseri ulema bunu tecviz etmiş-

Bilmiyorum.

İşte bunun için bilemiyorsunuz. Timur Han’ın devleti bir taraftan İstanbul devletinde bir taraftan Çin Seddi’ndeydi. Timur’dan sonra üç hükümdarın adını sayabilir misiniz? Sizi imtihan etmek için sormuyorum. Yarın birer anket yapacaksınız, sokaklara çıkacaksınız, Melik Şah’tan sonra üç padişahın ismini soracaksınız. Timur’dan sonra iki padişahın ismini soracaksınız. Neden biliyor musunuz? Timur iki sene daha yaşasaydı, bütün Çin’i alırdı, oğulları neden Çin’e sefer edemedi? Zira birbirleriyle boğuştu. Oluk

tir.” Yani ulema da buna cevaz vermiştir. “Anınla amil olalar.” Peki, siz bana soruyorsunuz ya dinde yeri var mı diye, bir de şöyle sorgulayın: **Osmanlı’da yüzlerce âlim var: Akşemseddin, Molla Gürani, Molla Hüseyin, Kemalpaşazade, Ebussuud Efendi, Molla Fenari, Molla Yegân, Emir Sultan, Somuncu Baba...** Bakın yüzlerce âlim sayarsınız, bir tanesi demiş mi “Padişahım cana kıyılır mı, siz ne yapıyorsunuz?” diye? Hiçbirisi yok, hiçbirisi. “Haksızlık karşısında susan dilsiz şeytandır.”, bu âlimler dilsiz şeytan mıydı? Dev gibi âlimler! Ben Zembilli Ali Efendi’nin Yavuz Sultan Selim’in beş tane kararını geri aldırıldığını biliyorum.

Ben Molla Gürani'nin Fatih'in bir emrini beğenmeyip Mısır'a gittiğini biliyorum. Fatih bir âlimi cezalandıracağı zaman, bütün âlimlerin ayaklandığını biliyorum. Yüzlerce misal verebilirim size. Böyle büyük bir yanlışta bütün âlimler ittifak edebilir mi? Bu çok önemli, çok mühim. Asıl can alıcı noktalardır bunlar, bunları böyle sorgulamak lazım. Bizim düşündüğümüzü, sizin düşündüğünüzü onlar düşünmediler mi? Bir de onlar bu öldürülmelerin olduğu zamanda yaşamışlardı.

Peki, kardeş katli dışında, Osmanlı'da haksız diyebileceğimiz bir idam olmuş mudur?

Bazen ceza ağır olabilir, mutlaka bir sebebi vardır her idamın. Bana sorsanız şu niye idam edildi, şu idam haksız değil miydi diye, haksızsa haksız derim, haklıysa "Şu sebeple..." derim. Bazen ağır gibi gözükür ceza, bazen hafif gibi gözükür. Ceza-ı müeyyideler tartışılabilir, günümüzde de çok tartışılıyor. Baklava çalan çocuğa 16 yıl ceza veriyorlar; biri de kadını öldürürcesine sürüklüyor, arka kapıdan çıkıp gidiyor. Ama o kararı da veren hâkim, bu kararı da veren hâkim. Her ikisi de Türk Hukuku'na göre karar veriyor. Osmanlı'da da cezalar, ya padişahın hukukuna göre ya da şeri hukuka göre veriliyor. Ama asıl olarak şeri hukuka göre cezalar verilir. Uyup uymadığını buna göre tartışırız. Mesela bana bir tane sorsanız, ona göre cevap verebilirim. Fakat Osmanlı'da %99, cezalar durduk yere verilmez. Merzifonlu kara Mustafa Paşa, Viyana'da mağlup oldu döndü. Bana göre öldürülme çok iyi olurdu ama öldürmelerine de bir şey diyemem. Çünkü Osmanlı'da başarısızlıkların cezası (bu tip devlet adamlarında) ölümdür. Fakat o dönemde onun ayarında devlet adamı da yoktu. Keşke öldürülmeseydi diyorum, bunu yanlış da buluyorum ama ölmesine, öldürülmesine bir şey diyemem, o bu cezayı hak etmişti.

Bazı insanlar, Osmanlı padişahlarının 'astığım astık, kestiğim kestik' usulünce davrandıklarını söylüyor...

Bu insanlar "Her şey padişahın iki dudağı arasındadır." derler. Peki, onlara bir şey sormak lazım: Osmanlı Padişahlarının her yerde kadıları var, hâkimleri var; bunlar neye göre, hangi hukuka göre karar veriyorlardı? Fatih'ten itibaren padişahlar divana bile girmiyorlar biliyor musunuz? Divan-ı Hümayun'un üyeleri kimdir diye sorduğunuzda, iki tane kazasker olduğunu söyleyeceklerdir. Ne demek kazasker? En yüksek kazaskerler (Anadolu ve Rumeli kazaskerleri) İstanbul kadılığından çıkan en yüksek hâkimlerdir. Bugün Anayasa Mahkemesi Başkanı gibi iki hukukçu. Bugün bizim meclisimizde var mı böyle Anayasa

Mahkemesi Başkanı gibi iki hukukçu? Divana kadar yükselmiş bu iki adam, bütün şeri meselelere bakar. Padişah ise sadece onaylar. Padişah da şeriat karşısında aynı durumdadır. Padişahları kim tahttan indirebilir? Şeyhülislam. Eğer padişah şeri bir yanlışla düşerse, bu yoldan saparsa ancak o zaman indirebilir. Bunları bilmediğiniz zaman padişahların "astığı astık, kestiği kestik" usulünce davrandıklarını söylemek cahilce olur. **"Cahille çıkma yola, gelir başa bin bir bela."** demişler, siz de uzak durmalısınız böyle insanlardan. Çünkü **"Nadan ile sohbet güçtür biline, çünkü nadan ne gelirse söyler diline."** Diline ne gelirse onu söyler nadan adam. Bu bir cehalet örneğidir. Bu da Osmanlı'ya atılan nice nice iftiralardan birisidir. Bu hukukunu bilememektir. Biz şimdi diyebilir miyiz "Her şey başbakanın iki dudağı arasındadır." diye? Türkiye Cumhuriyeti'nin bir hukuku yok mu? Ama başbakanın da yetkileri var, bu yetkileri de ona kanun veriyor. Osmanlı padişahlarına bu yetkileri kim veriyor? Din veriyor, İslamiyet veriyor. O aynı zamanda halife değil mi? Halife en yüksek din âlimi değil midir? Ama verdiği kararı da şeriata göre verecek, eğer vermezse Şeyhülislam der ki "Ne yapıyorsun?". Bütün Osmanlı'da şimdiki TBMM zabıtları gibi mühimme defterleri vardır. Mühimme divanda alınan kararlardır. Hepsinin sonunda "Şeri şerife uygundur." yazar, yani İslam hukukuna uygundur...

Peki, Pargalı İbrahim Paşa'nın idamıyla ilgili ne diyebiliriz? Muhteşem Yüzyıl dizisi yoluyla yine halk tarafından çok konuşulan bir mesele bu...

"Kurb-i Sultan, ateş-i suzan." demişler. Yüksekten düşmenin bedeli çok ağırdır. İbrahim Paşa her an diken üstündeydi, Osmanlı'da sadrazam olmak her an tehlikede olmak demektir, çünkü en yüksektesin. Dikkatli hareket etmen gerekir. Pargalı İbrahim Paşa, Kanuni'nin en sevdiği adamlardan biridir. Ona verdiği değeri hiç kimseye vermemiştir. Kanuni'nin hakkı olmadan çabuk yükselttiği adamlardan biridir de aynı zamanda. Ona kıymet veriyor, değer veriyor, yeteneklerini görüyor ve çabuk yükseltiyor onu. Peki, dönelim Pargalı niye idam edildi? Bunun için Pargalı'nın son seferine bakacaksınız. İrakeyn seferinde Kanuni'yi bir hataya sürüklüyor, İbrahim Paşa. Kıymette ikinci sırada olan defterdar İskender Çelebi'yi öldürttüyor. İbrahim Paşa seferde kendisini Serasker Sultan olarak ilan edince İskender Çelebi de onu uyarıyor: «Sakın Sultan lafını kullanma, bizde bir tane sultan vardır.» İşte bu lafın üzerine çok iyi düşünmek lazım. Bu söz İbrahim Paşa'nın ağına

gidiyor. Kanuni sefere katılınca bir bahaneyle işi ol-
dubittiye getirterek İskender Çelebi'yi öldürttürüyor
İbrahim Paşa. Kanuni daha sonra anlıyor tabi olan-
ları. Pargalı'nın burada iki büyük hatası vardır: Birin-
cisi, Osmanlı'da 'sultan' lafzı tehlikelidir, çünkü Os-
manlı'da sultan birdir, iki olamaz. Bu çok mühimdir.
İkincisi, sen menfaatin uğruna yanlış bir sebeple çok
kıymetli bir devlet adamını öldürttürüyorsun, Padi-
şah'ı yanlış sevk ediyorsun. Öyleyse yarın çok daha
büyük yanlışlar yapabilirsin. İşte bu iki hata ölümü
hak ettirmiştir İbrahim Paşa'ya. Hürrem'in ise bütün
bu olanlarla hiçbir alakası yoktur. Bize gösterilenler
tamamen yanlış yazılan senaryolardan kaynaklan-
maktadır.

*Yazılarınızda genel olarak İskender Pala'nın
romancılığını eleştiriyorsunuz, peki sizin destek-
lediğiniz, tavsiye ettiğiniz romancılar var mı?*

Eskiden Ahmet Yılmaz Boyunağa vardı, çok seve-
rim mesela onun romanlarını. Yine şu anda meşhur
olan Yavuz Bahadıroğlu'nun bazı romanlarını çok tu-
tarım. Gençliğimizde okuduğumuz romanlardı bun-
lar. Tabi hadiseye şöyle de bakmak lazım: Romancılar
romanın içini tarihte olmayan bazı olaylarla doldu-
rurlar. Fakat romancı bunu yaparken yazdığı kişinin
şahsiyetini değiştirmemeli. İçini doldurabilir ama
doldurduğu bilgi kahramanla ters düşmemeli. "Bunu
bu kişi söylerdi, yapardı." diye düşünmek lazım. Bunu
yapabilmek içinde romancının kahramanın şahsiye-
tini çok iyi bilmesi gerekir. Ben İskender Pala'yı iki
noktada eleştiriyorum: Evet, İskender Pala bir tarihçi
değil, tabi ki romanını da dolduracaktır. Ama İske-
nder Bey gerek televizyonda, gerek konferanslarda an-
latırken, "Benim romanlarım tarihe uygundur." diye
anlatıyor. Bunu hepimiz biliyoruz. Kurgu yapıyorum
demiyor, hatta "Ana kaynaklarımdan baktım" diyor.
Öyleyse yazdığınıza sahip çıkacaksınız. Ben onu ten-
kit ettiysem, o da ya bana cevap verecek ya da dö-
necek. Başka bir şans yok. O yazılan romanlar 500
sene okunacak biliyor musunuz? O ölecek fakat ese-
ri baki... İleride ne Ahmet Şimşirgil, ne de İskender
Pala konuşacak. Fakat kitaplarımız meydanda. Onun
romanlarını okuyan, bu defa da benim reddiyemi
okuyacak. Ama hiç kimse İskender Pala Bey'in bana
cevabını göremeyecek.

İkincisi İskender Pala Bey, yazdığı kişilerin
şahsiyetlerini öldürüyor. Yavuz'u yazıyor, fakat onun
şahsiyetine uymayan hususları yazıyor. Barbaros'u
yazıyor «Efsane» diye, efsaneyi öldürüyor.
Mihmandar'da Eyüp el-Ensari'yi anlatıyor fakat

sahabilerden bahsederken, bir saygı ifadesi bile
kullanmıyor. Kitap Ali, Osman, Ömer... diye gidiyor.
Hiç yakışık almayan şeyler bunlar. Hele insanların
kafasındaki İskender Pala'ya uymayan davranışlar
bunlar.

*Romanda veya sinemada tarihi anlatmak çok
zor ve açıkçası şu ana kadar da yapılan çalışma-
lar tarihi gerçekleri saptıran bir yönde. Acaba
romanda veya sinemada tarihi konuların işlen-
memesi daha mı iyi olur?*

Roman, dizi, film... bunların olması lazım. Ben
kitabını yazıyorum, biri de senaristliğini yapacak.
İlerde gençlerimiz de bu senaryolarla güzel filmler
çekecek. Zira her şey zıddıyla kaimdir. Kötülükler
varsa iyilikler de var. Ben de kitap yazıyorum, Kayı
kitaplarım roman tadındadır. Madem akademis-
yenlerin kitapları okunmuyor, ben de roman tadın-
da kitaplar yazıyorum. Sizlerin içinden de elbet iyi
senaristler çıkacak. Gün gelir de zengin olursanız,
sakın taşla toprağa yatırım yapmayın. Siz de iyi film-
ler çekin, Hürrem Sultan'ı dosdoğru anlatın. Millet
de gerçekleri görsün böylece. Türkiye'de Hürrem
Sultan'ın yaptırdığı eserleri sayacak adam yok biliyor
musunuz? Ne eserler yaptırdı, onların kitaplarında
neler yazıyordu, öğrenebiliyor muyuz hiç? Ama siz
de bunları öğreteceksiniz İnşallah.

Teşekkür ederiz.

Biz de teşekkür ederiz.

ÇINAR'DAN BİR PORTRE

Sizlere bizden birini kendi kalemi ile tanıtmayı istedik. Tanıtacağımız kişi farklı birisi olacak. Hani bazı insanlar vardır çalıştıkları yerlerde pek ön plana çıkmazlar ama varlıkları yokluklarında anlaşılır. İşte öyle birini okulumuzun bilgi işlem bölümü sorumlusu Şükür Gözükara'yı kendi kaleminden sizlere tanıtıyoruz, iyi okumalar.

1976 yılında Ankara'da dünyaya merhaba dedim. İlk orta ve liseyi Ankara'da, yüksek okulu Konya ve Kırıkkale'de tamamladım. 5 yıl Ankara'da, yazılım üreten bir şirkette çalıştıktan sonra, Çınar Koleji'nin Başakşehir'e taşınmasıyla beraber, 2001 yılında aranızda katıldım. Artık bende hem Çınarlı hem de İstanbulluydum.

Mesleğim Bilgisayar programcılığı ve ağ sistemleri yöneticiliği yani kısaca bilişimciyim. Mesleğimi seviyorum. Ne iş yaparsanız yapın, mesleğimizde en iyisi olmaya çalışın. Bu düsturundan hareketle, alanımda

kendimi geliştirdim ve yetiştirdim. Halen de kendimi geliştirmeye devam ediyorum. 16 yıllık meslek hayatım boyunca, geliştirdiğim yazılımlar ve sistem çözümleri, yüzlerce okulda ve işletmede kullanıldı, halen de kullanılmaya devam ediyor.

Okul ve çocuklarımızın meslek seçiminden bahsetmek istiyorum. Çınar koleji öğrencileri bu hususta, çok şanslı. Kızım da Çınarlı. Bizim öğrenci olduğumuz zamanlarda böyle güzel okullar yoktu. Rehber öğretmenim hiç olmadı benim. Benimde yetenek ve ilgi alanlarımı tespit edip, yönlendirecek bir rehber öğretmenim olsa idi belki bu gün çok farkı bir meslek alanında olabilirdim. Atalarımız ne güzel demiş, 'Büyük lokma ye büyük konuşma' diye. Ben en son yapmak istediğim mesleği yaptım aslında. Şikâyet anlamında söylemedim mesleğimden hoşnut olduğumu yukarıda belirttim zaten. Yönlendiren olmadığı için söyledim bu sözü. Oysaki ben sanatçı olmak isterdim.

Evet, evet, benden iyi bir sanatçı olabilirdi belki. İlkokul yıllarımda, TRT-1'in tek kanal olduğu dönemlerde, TRT, THM sanatçısı İhsan Mendeş çıkardı ekrana. Kabak kemanesiyle Yörük ezgileri, Ege türküleri çalardı. O enstrüman, türküye girişindeki buğulu ses, beni çok etkilerdi. Hep O enstrümana ilgi duyardım. Müzik kulağımda iyiydi. İlkokulda en sevdiğim dersti müzik. Öğretmenimin gösterdiği parçaları bir seferde çalardım.

Zaman geçti, içimdeki o ukde geçmedi dostlar. Teknolojinin gelişmesiyle, Sosyal medya üzerinden İhsan Mendeş'i buldum. Üstadın enstrümanının aynısını da, yaptırdım. Kemane ile 2 sene uğraştım. sonunda çok zor bir enstrüman olan Kabak kemaneyi, nota bilmeden kulaktan icra etmeyi başardım. Bu sazın yanında keman, kemençe, rebap, ut, bağlama, saz, dilsiz kaval, ney ve piyano müzik aletlerini de çalabiliyorum artık. Ne yalan söyleyeyim kabak kemanenin yeri ayrı bende. O gönül sazım. Diğerlerini de dostlarımız arasında icra ediyorum. Son zamanlarda kıymetli hocam Mehmet Ünal beyden nota dersleri almaya başladım. Bu yaştan sonra sanatçı olamayız belki ancak müzikle kendimi mutlu hissediyorum.

Şiir de yazarım. Nazım türü olarak taşlamayı severim. Güzelde taşlama yazdığımı söyler arkadaşlar. Spora günlük yaşamım içerisinde daima yer veririm. Gerekecekçe araç kullanmam. Bisiklete binmeyi severim ben. Gideceğim her yere mümkün mertebe bisikletle giderim. Ara sıra bisikletlerimize biner, 80-100 km'lik çok uzun İstanbul turlarına çıkarız arkadaşlarımızla. İşyerime de zaman zaman bisikletle gider gelirim. O gün bisiklete binememişsem 12 kat merdiveni yürüyerek çıkarım mesela. Voleybol, masatenisi, yüzme de ilgilendiğim sporlar arasındadır.

Günümüze baktığımda, İnsanların gelişen teknoloji ile beraber, son derece hareketsiz ve asosyal bir yaşam sürdürdüklerini görüyorum. İnsanlar neredeyse aynı odanın içerisinde whatsapp ya da facebook ile iletişim kurar hale geldiler. Her şeyimiz sanal oldu. Bir bilişimci olarak bizleri sosyal hayattan soyutlayan bu duruma bir dur demek için, son söz olarak diyorum ki, kendinize vakit ayırın, bisiklete binin doğayla kucaklaşın, yürüyün ve hareket edin. Ne kadar çok hareket, o kadar çok sağlık. Çok faydasını göreceksiniz. Kalın sağlıklıkla...

BABALARDA ÖLÜRMÜŞ

Demek babalar da ölmüş!

Sebebi vücudum, karanlık ve karamsar günlerimde sığınağım, güzel günlerimde aydınlık yüzüyle neşe kaynağım. Alnındaki kırışıklarda koca bir ömrün izlerini taşıyan aydınlık yüzlü adam. Seni ecel denilen değirmene kaptırmadan önce kıymetini nasıl da bilmezmişim.

Duruşun, yürüyüşün, nefes alış verişin velhasıl bütün özelliklerinle dünyamı meğerse ne kadar çok doldurmuşsun. Peygamberimizi de bizden alan bir haziran gününde emanetini teslim ettin ve ne yazık ki yanında yoktum. Seni her anışımda burnumun direği sızlayacak, gözlerim yaşaracak, kalbimi tarif edemediğim bir sıkıntı ve acı dolduracak. Seninle artık bir yamacın kenarında, bir çınar ağacının altındaki mezarında buluşacağız.

Ölüm ne acayip bir şey! Gerçekten de düştüğü

yeri yakıyormuş. Ben de sonunda anladım ya! Seni bir daha dünya gözü ile görememek ne kadar acı. Resimlerin de olmasa inan dayanmak zor. Soluk da olsa, cansız da olsa aydınlık yüzünü orada görüyorum ya, artık onunla teselli oluyorum. Hep merak eder dururdum, aileden kim önce gidecek diye? Demek senmişsin koca çınar. Seni o teneşir taşında boylu boyunca yatarken gördüğümde dayanamam zannediyordum. Dayandım be aydınlık yüzlü adam dayandım. Üstelik boyun da uzamış gibi geldi bana. Boynundan yakasız gömleği geçirirlerken durduramadığım, tarif edemediğim ancak sıcaklığını hissettiğim, gözlerimden değil de gönlümden gelen yaşlarımın kefenine damladığını gördüm. Sana doya doya bakmaya çalıştım. Biliyorum gidecektin bir daha dönmemecesine gidecektin. Sessiz geminin o günkü yolcularından biri de sendin. Bu gidişin dönüşü olmayacaktı onu da biliyorum. O aydınlık yüzünden öptüm, öptüm, öptüm doya doya koklaya koklaya

öptüm. Morgun soğukluğu bile sendeki sıcaklığı alamamıştı. O beyaz kefenin içinde ne kadar da güzel görünüyordun. Yüzünde ölümün acılığı yoktu. Sana hayırlı bir evlat oldum mu bilemiyorum? Ama seni çok sevdiğimi ve bu sevginin yokluğunda daha da arttığını artık dolu dolu yaşıyorum. Babanın eksikliği yaş ilerledikçe daha çok koyuyormuş şimdi daha iyi anlıyorum.

Seni mezarına indirdikten sonra üstüne o toprakları ben mi attım, seni benden bir ömür boyu ayıracak toprakları... Oluyormuş be aydınlık yüzlü adam, oluyormuş. Allahım dayanma gücünü veriyormuş.

Artık anneme gittiğimde oturduğun koltuğun boş oluşunu her gördüğümde boğazım düğümlenir, kalbimi bir el sıkar gibi olur. Annemle oturur dertleşir ve ağlarız. Senden kalan takkeni yüzüme sürer, koklarım, koklarım, koklarım, gözümü yumar kokunu içime şöyle bir çekerim, belli belirsiz hayalin sanki yanıma gelir, bilir misin hissederim. Bu bayram sensiz geçireceğim ilk bayram. O aydınlık yüzünü göremeyeceğim, ellerinden, yüzünden doya doya öpemeyeceğim ilk bayram... Sen de bana çok yaşa oğlum, sağ ol sağ ol demeyeceksin... Ve ben yokluğunun gün geçtikçe azalacağına daha da arttığını hissedip duracağım.

Havalar soğuyunca mezarında acaba üşüyor mu derim, yağmur yağınca kar yağınca acaba ıslanır mı derim? Sonra düşünürüm, Yasinler, Fatihalar gönderirim de İnşallah onu korur derim. Biz seni toprağın koynuna sen de bizi yaşamın keşmekeşine bıraktın. Hangimiz kârdayız artık Allahım bilir. Hayatın acı ile geçti, öksüz büyüdün, çalıştın, çalıştın, çalıştın bize de senin gibi bir aydınlık yüzlü adamın oğlu olmak şerefini bıraktın Allahım senden razı olsun.

Yaşamın getirdiği sıkıntılardan artık azat oldun ve şimdi ba's gününe kadar mezarında, bu mübarek beldenin koynunda yatacaksın. Allahım sana cennetini ve cemalini, hesabını kolay vermeyi nasip etsin. Bizde seninle aynı akıbeti paylaşana dek sevmediğin bu dünyada kaderimizin menzilinde yol alacağız. Seni de bizleri de Allahım, Resulünün yüzü suyu hürmetine rahmetiyle sarsın.

Mekânın Cennet-i âlâ olsun aydınlık yüzlü adam.

Orhan HANOĞLU

BUNLARI

BİLİYOR MUYDUNUZ?

Osmanlılarda Ağaç

Osmanlı Devleti'nde ağaçlara çok kıymet verilip koruma altına alındığını... Sultan II. Abdülhamid devrinde, Belgrat ormanlarına zarar verip ormanı tahrip ettikleri için bir köyün kitle halinde sürgün edildiğini...

Kin

İkinci Dünya Harbi sonlarında yapılan lise mezunlarının olgunluk imtihanlarında sorulan «Ormanlar ve Ormanların faydaları» isimli kompozisyon sualine talebelerin bazılarının enteresan bir şekilde: "Türkiye'miz ormanlık bir ülkeydi, fakat o zalim padişahlar, yurdumuzu ormansız bıraktılar" gibi cevaplar verdiklerini... Sebep olarak da; bu zavallı öğrencilerin öylesine bir kin terbiyesi içinde yetiştirilerek **Osmanlı'yı** kötülemeye öylesine alıştırdıklarını

ve böylece eğer bir fırsatını bulup da padişahlara hakaret ederlerse iyi not alacaklarına inandıklarından dolayı böyle cevaplar verdiklerini...

Ecdat Nesline Hürmet

Adnan Menderes'in, İstanbul'un imarı faaliyetlerinin başlatıldığı 1950'li yılların birinde, gece yarısı cennetmekân Sultan Abdülhamid Han'ın muhterem kerimleri Ayşe Osmanoğlu ile annesi Müşfika Kadınefendi'nin kaldığı evin kapısını çalarak gizlice içeri girip her ikisinin de ellerini öptükten sonra : "Siz bize veli nimetlerimizin emanetlerisiniz. Fakat maalesef sizlerle bugüne kadar alakadar olamadım. Çok özür dilerim çevremiz böyle tavırları hazmedemeyecek insanlarla dolu!" dediğini... Daha sonra da, **Osmanlı'nın** bu aziz analarına, kimseye muhtaç olmamaları için, içinde 10.000 lira bulunan bir zarf bırakıp ayrıca tahsisat-ı mestureden (örtülü ödenek) maaş bağladığını ve 27 Mayıs'ta bu paranın kesildiğini...

İnsanlığın En Muhteşem Harikası

Osmanlı içtimai yapısı üzerine uzman olan Erlangen Üniversitesi profesörlerinden Hutterrohta: "Osmanlı Devleti, geniş topraklarını ve üzerindeki çeşitli kavimleri, **Topkapı Sarayı**'ndan mükemmel bir şekilde idare ediyordu. O saray da batıdaki en mütevazı bir derebeyinin sarayı kadar bile büyük değildi. Bu nasıl oluyordu?" diye sorulduğunda, Profesör Hutterroht'un; "Sırrını çözebilmiş değilim. 16. asırda Filistin'in sosyal yapısı üzerinde çalışırken öyle kayıtlar gördüm ki hayretler içinde kaldım. Osmanlı, üç yıl sonra bir köyden geçecek askeri birliğin öyle yemeğinden sonra yiyeceği üzümün nereden geleceğini planlamıştı. Herhalde Osmanlı, devlet olarak insanlığın en muhteşem harikasıdır" diye cevap verdiğini...

Enderun Okulu

Üç kıtada altı asırlık bir hükümrancılık şanlı ecdadımızın devlet ve medeniyet mirasının sırlarının bulunduğu ve dünyanın en büyük arşivi olan Osmanlı Arşivi'ni, bizler doğru dürüst incelememişken, bine

yakın Amerikalı ile yüze yakın İsrailli tarihçinin yıllarca didik didik ettiğini... Bugün ABD’de sadece “Enderun okulu” hakkında hazırlanan uzman eserlerin ve doktora tezlerinin sayısının 350 tane olduğunu...

Kızılca Buğdayı

ABD’nin 1890 yılına kadar bizim Tuna boylarımızda yetişen “kızılca” ismi verilen buğdayımızı ithal ederek tohumluk olarak kullandığını ve bununla halkını beslediğini...

Bir Yanlışın İzahı

Padişahların, Osmanlı topraklarındaki muhtelif yerleri devletin ileri gelenlerine: “Sana orayı bahşettim” demesinin “Verilen yeri imar et!” manasına geldiğini ve bu varlıklı Osmanlı paşalarının, o toprakların mamure haline gelmesi uğrunda servetlerini tükettiklerini...

Hakiki Nişan

Kırım Savaşı’ndaki büyük hizmetlerinden dolayı Fransız hükümetince kendisine nişan verilen Deli Hasan Ağa’nın bu nişanı takmadığını fark eden Fuat Paşa’nın ona takmama sebebini sorması üzerine: “Paşam, benim vücudumda harpte kazandığım yedi nişan (yara izi) var. Onlar varken elin Frenk’inin nişanını ben ne yapayım!” diye cevap verdiğini...

Yabancı Gözüyle Lozan ve Neticesi

1922–1923 yılları arasında Sovyetler Birliği’nin Türkiye büyükelçisi olarak Ankara’da bulunan S. İ. Aralov’un, **Lozan Konferansı**’nın sonuçları ile alakalı olarak yazmış olduğu hatıratında: “... İngiltere Dışişleri Bakanı Lort Curzon, eskiden Türkiye’nin olan Musul’u ve daha başka yerleri Türkiye’den koparmayı, Yunanlıların yakıp yıktığı şehir, kasaba ve köyler için Yunanlılara tamirat parası verdirmemeyi ve Boğazlar meselesinde İngiliz planını gerçekleştirmeyi başardı. Türkiye Musul’u bırakması ve tamirat parasından vazgeçmesi karşılığı olarak kendisine küçücük Karaağaç bölgesinin verilmesiyle yetindi. Bundan başka Batılı devletler, Türkiye’yi Osmanlı Devleti’nin Batılı kapitalistlere olan borçlarının, Osmanlı Devleti’nden ayrılan ülkeler arasında bölünüşünden sonra, payına düşen bölümünü 20 yıl içinde ödemeye ikna ettiler” diye yazdığını...

İlahi İkaz

Birinci Dünya Savaşı sırasında Dördüncü Ordu kargâhında Mekke ve Medine’yi kurtarmak için Hicaz Seferi Kuvveti hazırlanması meselesi görüşülürken,

Harbiye Nazırı Enver Paşa’nın bu iş için Mustafa Kemal’i atadığını ve bunun üzerine Mustafa Kemal’in: “Değil Hicaz’a asker sevk etmek, hatta oradaki askerleri de geri almak ve kuvvetleri verimsiz yönlere dağıtmamak gerek” diyerek görüşünü belirttiğini ve sonunda M. Kemal’in bu görüşünün kabul edilerek Medine’nin boşaltılmasına karar verildiğini... Tam bu sırada ışıkların aniden sönerek ortalığın zifiri bir karanlığa bürünmesi üzerine bunu ilahi bir ikaz kabul eden Cemal Paşa’nın birden ürperip sarsıldığını ve daha sonra Hicaz’ın boşaltılmasından vazgeçilerek Fahreddin Paşa’nın Medine’ye gönderildiğini...

Medine Muhafızı

Osmanlı’nın edeple taçlaşmış iman anlayışının gereği olan Hazret-i Peygamberi’nin (sav) şehrini bir valinin adının altına sokamayacağı saygı ve edebi ile oraya göndereceği idareciyi “Vali” yerine “**Medine Muhafızı**” diye isimlendirme hassasiyetini gösterdiğini...

Dünyanın İlk Toplu Sözleşmesi

Dünyada ilk toplu sözleşmenin Osmanlı Devleti tarafından gerçekleştirildiğini, Kütahya Vahit Paşa kütüphanesinde bulunan Şeriye Mahkemesi sicilinin 57’ci sayfasında kayıtlı belgeye göre, ilk sözleşme Kadı Ahmet Efendinin tasdiki ile 24 işyeri ile işçileri arasında imzalandığını, Bu sözleşmeye göre, “Kalfaların, yardımcılarının, ustaların ve vasıfsız işçilerin yevmiyeleri”nin tespit edilip, her gün belli sayıdaki fincan imali karşılığı alacakları ücretlerin tespit edildiğini...

Osmanlı Topçuluğu

Kanuni Sultan Süleyman devrinde yıllarca İstanbul’da kalan ve yazmış olduğu eserini en büyük Hristiyan hükümdarı II. Filip’e takdim eden İspanyol yazar **Cristobal de Villalon’un**, dönemin Osmanlı topçuluğu hakkında: “Dünyada hiçbir devletin, Türk topçusu ile mukayese edilebilecek topçusu yoktur. İstanbul’da eski model olduğu için kullanılmayıp süs diye surlara konan topları inceledim. Bunlar bile İspanya ordusundaki toplardan çok daha kaliteli idi. Tophane sırtlarında çaptan düşmüş diye yığılan 40 kadar topu hayretle seyrettim. Bunları alıp topçu kuvveti oluşturmak istemeyecek hiçbir Avrupa devleti bilmiyorum” dediğini...

En Müttekâmil İkmal Teşkilatı

Kore Savaşı sırasında bir Amerikan bataryasının isabet alıp parçalanmasından sonra, dört dakika gibi kısa bir süre içinde Amerikalıların bataryayı tekrar

kurup ateşe başladıklarını ve bu çok süratli ikmal karşısında Türk binbaşısının hayretler içinde kaldığını gören Amerikalı generalin: “Biz bu sistemi kurmadan önce bütün dünya ikmal teşkilatlarını etüt ettik. En mütেকâmil olanının Osmanlıların ki olduğunu görerek onu kabul ettik. Bu, sizden gelme bir usulün günümüze tatbikinden başka bir şey değildir.” dediğini...

Haram Yemeyen Ordu

Osmanlı ordusunun, İslam’ı tek bir bayrak altında toplamak gayesiyle Mısır seferine giderken Gebze yakınlarındaki bağlık-bahçelik bir arazide mola verdiğinde Yavuz Sultan Selim’in bütün askerlerin heybelerini arattığını ve hiçbirinde meyve cinsinden bir şey çıkmaması üzerine ellerini Ulu dergâha kaldırıp: “Allah’ım, sonsuz şükürler olsun. Bana haram yemeyen bir ordu lütfettin. Eğer askerimin içinde tek bir kişi sahibinden izinsiz bir meyve yeseydi ve ben bunu haber alsaydım Mısır seferinden vazgeçerdim.” diyerek Rabbine sonsuz hamd ü senalarda bulunduğunu...

Ecdadımız Yüz Akımız

Altı asır gibi uzun bir süre üç kıtada hükmünü yürüten ecdadımızın medeniyet mirasını inceleyip araştırmadan içte ve dıştaki bazı gafil ve hainlerin ona, “emperyalist” yaftasını yapıştırarak mahkûm etmeye çalışmalarına mukabil, **Macaristan İlimler Akademisi** tarafından ortaya çıkartılıp yayınlanan bir belgede belirtildiğine göre, Osmanlı Devleti’nin Macaristan’da hâkim olduğu devirlerde, Macar halkından yılda 7 milyon akçe vergi toplayıp, buna karşılık aynı yıl Macaristan’a 21 milyon akçe yatırım yaptığını...

Tuz ve Ekmek Hakkı

Osmanlı sarayındaki hanedan çocuklarını yetiştirmek üzere “muallime-i selâtin” (sultan hocası) olarak tayin edilen Safiye Hanım’a padişah V. Mehmet Reşad’ın ilk iradesinin; “Namaz kılmayanlara, oruç tutmayanlara yedirdiğim tuz ve ekmeği haram ediyorum. Bu iradem hoca hanım tarafından talebe şehzade ve hanım sultanlara söylensin” olduğunu...

Ne Sen Baki Ne Ben Baki

Kanuni Sultan Süleyman’ın, bir meseleden dolayı dönemin şairi Baki’yi, “**Baki bed - Nefyi ebed Bursa’ya ret**” diyerek Bursa’ya sürgüne gönderdiğini ve Baki’nin de buna karşılık: “**Öldünse ey Baki Değildir cihan mülkü Süleyman’a baki Buna çarkı felek derler ne sen baki, ne ben baki**” diyerek şairane bir şekilde cevap verdiğini...

Barbar Kim?

Bizans’ı kurtarmak üzere İstanbul’a çağrılan Haçlı ordularının Hristiyanlığın mukaddes kilisesi Ayasofya’nın tepesindeki altın haçı sökerek eritip sattıklarını... Yıllar sonra Osmanlı ordusunun İstanbul’un fethi sırasında bir yeniçerinin, fetih hatırası olarak saklamak maksadıyla Ayasofya’nın küçük bir çini parçasını koparmak istemesini, Fatih Sultan Mehmed’in “tahribe teşebbüs”le suçlayıp cezalandırdığını...

Sanata Hürmetin Böylesi

Osmanlı’nın meşhur hattatlarından **Hafız Osman**’ın(1642 - 1698), Sultan İkinci Mustafa’nın hat hocası olup, Hafız Osman’ın hat meşk ederken, **Sultan İkinci Mustafa**’nın büyük bir hürmet içinde hocasının hokkasını tuttuğunu ve yapılan hattın güzelliği karşısında gönlü ihtizaza gelen **Sultan İkinci Mustafa**’nın: “Artık bir Hafız Osman daha yetişmez” demesine mukabil, büyük hattat Hafız Osman’ın : “Efendimiz gibi, hocasının hokkasını tutan padişahlar bulundukça daha çok Hafız Osmanlar yetişir” diye cevap verdiğini...

Sultan Vahdeddin’in Vatanperverliği

Osmanlı ordusunun silahlarının elinden alındığı, düşman filolarının **Çanakkale Boğazı**’nı aşıp İstanbul’a dayandığı felaketli bir dönemde halife sıfatıyla Osmanlı tahtına oturan Sultan Vahdeddin’in, Osmanlı askeri olarak, şahsını korumak için bırakılmış olan biricik taburu Ayasofya Camii’ne göndererek: “Aziz İstanbul’un fethinin sembolü olan Ayasofya’ya çan takmak isteyenlere ateş ediniz! “ emrini verdiğini...

Yavuz’un izinden Gidenler

1967 Mısır-İsrail savaşında, Mısır askerlerinin, düşmanlarını beklerken İsrail ordusunun bir anda Süveyş’in öbür yakasını geçerek dünyayı şaşırttığını... Mose Dayan’ın bu muazzam başarıyı daha sonra bir basın toplantısında: “İsrail’in bu başarılı stratejisi, Yavuz Sultan Selim’in yıllar önce Mısır’ı fethederken uyguladığı harp planının bir kopyasıdır” diye açıklayıp gafletimizi yüzümüze vurduğunu...

Eşsiz Sevgi

Türkiye’de, Türk Dili ve Edebiyatı üzerine doktora yapmış genç Pakistan âlimlerinden Muhammed Sabir’in, Pakistan’da bir cuma günü hutbede Sultan Abdülhamid Han’ın adının okunup ve ona “Zeyyedallahü ömrehu” yani “Allah onun ömrünü artırsın diye

dua edilmesi üzerine camiden çıktıktan sonra cemaatta bu duanın manasız olduğunu zira Sultan Abdülhamid Han'ın vefat etmiş olduğunu söylemesi üzerine halkın "Seni gidi İngiliz casusu!" diyerek hışımla üzerine yürüdüklerini...

Hilafetin Gücü

31 Mart Hadisesi'nin tertipçileri arasında bulunan şair ve filozof Rıza Tevfik'in bu meşum hadisenin ardında İngiliz parmağı olduğunu itiraf edip, ihtilal hadisesinden sonra İngiliz konsolosluğuna gittiğinde çok soğuk bir şekilde karşılandığını ve o zaman bunun sebebini anlayamayan **Rıza Tevfik'**in çok sonraları Londra'ya uğrayıp bunun sebebini o dönem İngiltere'nin Türkiye Büyükelçisine sorduğunda bu İngiliz'in çok ibretli bir şekilde "Rıza Tevfik Bey, Biz bilhassa Hindistan'da İslam ülkelerini idaremi altına alabilmek için milyarlarca altın harcadık ama başarılı olamadık. Hâlbuki Sultan Abdülhamid, her yıl bir 'Selam-ı Şahane', bir de 'Hafız Osman hattı Kur'an-ı Kerim' gönderiyor ve bütün İslam ümmetini, hudutsuz bir hürmet duygusu içinde emrinde tutuyor. Biz bu ihtilalle siz İttihatçılardan hilafeti ortadan kaldırmanızı bekledik ve aldandık. İşte bundan dolayı sizi soğuk karşıladık" cevabını verdiğini...

Bir Hazır Cevap

Fransa Kralı **III Napolyon'un**, Paris'te **Osmanlı Devleti Büyükelçisi** olarak bulunan **Ahmet Vefik Paşa** ile konuşması esnasında bir ara alaylı bir şekilde "Sen kendini Yavuz Sultan Selim'in elçisi mi zannediyorsun?" demesi üzerine **Ahmet Vefik Paşa'nın** da büyük bir hazır cevaplıkla: "Öyle olsaydım, siz Fransa'da imparator olarak bulunamazdınız" cevabını verdiğini...

Cihat Tuğlası

Yavuz Sultan Selim'in babası Sultan II. Bayezid'in, İla-yı kelimetullah için çıktığı seferlerde üstüne bu laşan tozları silkip, biriktirerek bunlardan bir tuğla döktüğünü ve böylece Allah'ın "cihat" emrine uyduğunun işareti olarak bu tuğlayı yanından ayırmadığını...

Mehmet Reşad'ın Hassasiyeti

Trablusgarp ve Balkan Savaşı ile Birinci Cihan Harbi'nin talihsiz padişahı Sultan Mehmet Reşad'ın, şehzade Ziyaeddin Efendi'nin doğum müjdesini aldığı zaman sevineceği yerde: "Memleketin başına bir masraf kapısı daha açılması hoş değil..." diyecek kadar devlete yük olmaktan üzüntü duyan hassas bir

hükümdar olduğunu...

Osmanlı Azameti

1754'te bile, Sultan III. Osman Han'ın bir name-si Leh kralına ulaştırıldığında, kralın nameyi üç kere öperek başının üstüne koyduğunu ve kralın yanında bulunan devlet erkânının da derhal başlarını açarak saygı duruşuna geçtiklerini...

Türbedar ve Ulu Hakan'ın Rüyası

Cennetmekân Sultan II. Abdülhamid Han döneminde Yavuz Sultan Selim'in türbedarlığını yapmakta olan bir zatın, şiddetli geçim darlığının kendisine verdiği sıkıntılı bir ruh haleti içinde: 'Bir de evliyadan olduğunu söylerler. Yıllarca türbedarlığını yaptım yoksulluk içindeyim' diyerek türbeye hiddetle vurduğunu, Ertesi sabah aniden Abdülhamid Han'ın türbedarı huzuruna çağırarak bir yıllık ihtiyacının hepsini karşıladığı, çünkü **Abdülhamid Han'**ın, gece rüyasında cediti Yavuz Selim tarafından haberdar edildiğini...

Abdülhamid Han'ın İstihbarat Gücü

Batılı emperyalist güçlerin, Ermenileri piyon olarak kullanıp kışkırtarak Anadolu'da karışıklıklar çıkardığı günlerde, İngiliz Büyükelçisi'nin Sultan Abdülhamid'e gelip, küstahça: "Daha ne kadar Ermeni öldürecek-siniz?" diye sorma cüretini göstermesi üzerine, Ulu Hakan'ın keskin bakışlarını elçinin üzerine dikerek: "Filan gün, filan saatte Karadeniz'in filan noktasına yaklaşıp, karaya Ermenileri Türklere karşı silahlandırmak için şu kadar sandık malzeme çıkaran ve komitacılara teslim eden İngiliz gemisinde, Türk başına kaç silah bulunuyorsa tam o kadar Ermeni öldüreceğiz." cevabını verdiğini... Sultan Abdülhamid'in bu muazzam istihbarat gücü karşısında İngiliz elçisinin dehşete kapılarak aptallaştığını...

Türk kafası

Kendilerine tarih boyunca sempati beslediğimiz ve Kanuni Sultan Süleyman devrinde donanma gönderip yardım elini uzatarak yok olmaktan kurtardığımız Fransızların bitkilere büyük zarar veren bir kurt nevine "**Türk**" adını verdiklerini... Kazancı kuyumcu düğmecisi gibi sanatkarların perçin yaparken altlık olarak kullandıkları perçin kısılcına da şamar oğlanı manasına "**Türk kafası**" adını verdiklerini...

Dağıstan Kartalı

Yıllarca Kafkasya'nın istiklali için yılmadan mücadele vermiş olan büyük dava adamı İmam Şamil'in, vefatından sonra gasledilirken vücudunda cihat mey-

danlarında savaşırken meydana gelmiş yüz yirmi yara görüldüğünü...

Nereden Nereye

Birinci Dünya Savaşı'ndan bir hafta önce, 1914 yılında 1 Türk lirasının karşılığının 3,7 dolar ve 18.45 marka karşılık geldiğini...

Milli Temeller Üzerine Yükselme

Nihat Sami Banarlı'nın Amerikalı Profesör **Rufi** ile sohbet ederken söz Batılılaşmadan açılınca Profesör Rufi'nin: "Siz tarihte defalarca başarı kazanmış bir milletsiniz. Bize veya başkalarına imrenmek neyinize? Biz yeni bir millet olduğumuz için, tarihte muvaffak olmuş milletlerin sırlarını araştırır, bulduğumuz ve uygun gördüğümüzü asrımıza tatbik ederiz. Sizden de aldığımız kıymetler vardır. Eğer ilerlemek istiyorsanız, muvaffak olduğunuz asırlarda hangi meziyetlerinizle hangi usul ve teşkilatınızla kazandınız? Bunları araştırınız bulduklarınızı modernize ediniz, Kendi milli ve denenmiş temelleriniz üzerinde yükseliniz" diyerek bizi utandırdığını...

Surre Alayları

Osmanlı'nın, mukaddes beldelere verdiği büyük kıymetin ifadesi olarak Yıldırım Bayezid döneminden itibaren her yıl Mekke ve Medine'ye Surre Alayları tertip ettiğini... Bu Surre Alayları ile birçok hediyeler ve mukaddes belde fukarasına dağıtılmak üzere binlerce altın gönderilerek Allah'ın rızasının kazanılmasının gaye edinildiğini... Ayrıca en önemlisi de, bu Surre-i Hümayun'da, padişahın yaptırıp gönderdiği Kâbe örtüsünün bulunup bu örtünün merasimle yerine takılarak, eskisinin geri getirilip paylaşıldığını... Osmanlı'nın, bin bir güçlük ve darlık içinde bulunduğu dönemlerde dahi bu ananeyi terk etmediğini...

Kırmızı kar yağar mı?

Sahra çölündeki "**siroko**" rüzgârının buradaki kumları kaldırarak uzak mesafelere taşıdığını. Bu durumun uzak mesafelerde, örneğin İngiltere, İtalya, İspanya ve İsviçre gibi ülkelerde kızıl renkli kar ve yağmur yağışlarına sebebiyet verdiğini. Bu yağışlara **kan yağmurları** da denildiğini...

Yüzmeyi bilmeyenlere müjde!

Lut Gölünde % 26'yı bulan tuzluluk nedeniyle insanların hiç kımıldamadan ve de yüzmeden suyun üstünde durabildiğini...

Dikkat! Başımıza taş düşebilir.

Dünya atmosferine bir günde giren akanyıldız (göktaşı) sayısının 75.000.000 civarında olduğunu. Atmosferin sürtünme etkisiyle bu göktaşlarının yüzüne düşmesinin önlendiğini...

En sıcak ve en soğuk yerler

Dünyanın en sıcak yerinin Libya'da El-Aziziya olduğunu. Buradaki en yüksek sıcaklığın 58 C'yi bulduğunu, dünyanın en soğuk yerinin Antarktika'da Vostok olduğunu ve en düşük sıcaklığın -89 C ölçüldüğünü...

FİFA buralarda futbolu yasakladı!

Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği'nin (FIFA), futbolcu sağlığının bozulduğu gerekçesiyle rakımı(yüksekliği) 2 bin 500 metrenin üzerinde olan yerlerde uluslararası maç oynanmasını yasakladığını. Buna gerekçe olarak yüksek rakımlı bölgelerde atmosferdeki oksijen seyreklediği için bu duruma alışık olmayan insanların nefes alıp vermekte zorlanabildiğini gösterdiğini. Bu konuda FIFA başkanı Sepp Blatter'in, tıp komitesinin tavsiyeleri doğrultusunda hareket ettiklerini belirttiğini, Ekvator, Peru ve Bolivya'nın tepkisine neden olan bu kararın Güney Amerika'nın iki büyük futbol ülkesi olan Arjantin ve Brezilya'nın baskıları sonucu alındığının öne sürüldüğünü...

En şiddetli deprem

Dünyanın en şiddetli depreminin 22 Mayıs 1960'da Güney Şili'de 9,5 Richter ölçeğinde meydana geldiğini, deprem sırasında oluşan tsunaminin, Pasifik Okyanusu'nu aşarak Hawaii ve 22 saat sonra Japonya'ya kadar ulaştığını...

Başka yerde yok!

En çok endemik (dünyanın başka yerinde yaşama/yetişme ihtimali olmayan, yöreye özgü hayvan/bitki) türü olan ülkenin Madagaskar olduğunu ve ülkedeki sürüngenlerin %95'inin ve bitkilerinin %89'unun dünyanın başka hiçbir yerinde yetişmediğini biliyor muydunuz?

BİZDEN BİR HİKAYE

BİR BAYRAM SABAHI

Yağmur sabahtan beri yağıyordu. Dinmek bilmemişti. Feride hanım salondaki koltuğun kenarına ilişmiş kocasının işten dönüşünü bekliyordu. Bu koltuk onun sırdaşı, bir nevi dert ortağı olmuştu. Uzun gecelerde kocasının işten dönüşünü beklerken yanında hep o vardı. Onu canlı bir varlık bir nevi can yoldaşı gibi görürdü. İçinde sebebini anlayamadığı bir sıkıntıyı bütün gün beraberinde taşıyordu. Vakit gece yarısını geçmişti. Saatine baktı. İkiye geliyordu. Endişe ile söylendi.

- Neyse son trenin geçişine daha yarım saat var.

Bir müddet daha bekledi. Yağmur damlacıklarının pencerede süzülürlerken yaptığı oyunları seyretti. Koltuğa oturunca yorgunluğunun farkına vardı. Göz kapaklarının gittikçe ağırlaşmaya başladığını hissetti. Tabii... Bütün günü evin temizliği ve tatlı yapımı ile geçmişti. Nede olsa yarın ramazan bayramı idi.

İçi üşüdü. Sobaya doğru yürüdü. Maşayı aldı ve sobanın kapağını açtı. Ateş geçmek üzere idi. Odunları attıktan sonra pencereye doğru ilerledi. Birden çocukları aklına geldi. Semih mutlaka üstünü açmıştır, dağınık çocuk diye düşündü. Semih'in yatağına geldiğinde yanılmadığını anladı. Yorgan çocuğun üstünden yere düşmüştü. Semih büzülmüş, ellerini bacaklarının arasına kısırmış uyuyordu.

Feride hanım yavrusunun üzerine eğildi ve dikkatlice baktı. Semih'in dudaklarında tatlı bir tebessüm vardı. Kendi kendine mırıldandı;

- Rüya mı görüyor ne?

Feride hanım bütün sevecenliği ile yorganı oğlunun üzerine örttü ve açılmaması için kenarlarını karyolanın demirlerine sıkıştırdı. Diğer oğlu Halil ise sağ yanına dönmüş yorganına sıkı sıkıya sarılmış horultulu bir şekilde uyuyordu. Feride hanım artık bu çocuğun geniz etini aldırmanın zamanı geldi diye düşündü. Sonra yeniden pencerenin önüne geldi. Tekrar saatine baktı. İki olmuştu. Yüreğini sevinç ve endişe arası bir duygu kapladı. Birazdan son tren gelecek ve yolcular dağılacaktı. Böylece O' da Hüseyin'ine yani kocasına kavuşacaktı. Yeniden üzüntüye kapıldı. Ya gelmezse? Bunları düşünürken içi geçti ve uyuya kaldı. Onu bu tavşan uykusundan son trenin düdüğü uyandırdı. Heyecanla koltuktan fırladı. Kalbi çarpıyordu. Bu kısacık uykulamasında bir rüya görmüştü. Siyah elbiseli birtakım adamlar evlerine gelmişler ve kocasını soruyorlardı. Onu alıp bilinmeyen bir yere götüreceklerdi.

Kalbi hala çarpıyordu, endişe ile söylendi;

- Allah'ım sen hayırlara yor.

Tekrar pencereye yöneldi. Dikkatlice bakmaya

başladı, sokağın aşağısındaki elektrik direğinin soluk ışığı altında istasyondan gelen yolcuların silüetleri belirmeye başlamıştı. Karartılar biraz sonra yaklaşmaya ve yavaş yavaş seçilmeye başladı. Feride hanım kendi kendine söylendi;

- Hah! Şu sağ taraftan sallanarak gelen Hüseyin'ime benziyor.

Fakat daha dikkatlice bakınca adamın yürüyüşünün kocasına benzemediğini fark etti. Son trenden çıkan kalabalık ağır ağır Feride hanımın duyguları ile yoğrulmuş penceresinin önünden geçtiler. Ayak sesleri parke taşı döşeli cadde üzerinde akisler çıkardı.

- Tak! Tak! Tak!

Bu ayak seslerinin sahipleri arkalarında karmaşık duygularla dolu bir yürek bıraktıklarının farkında olmadan evlerine doğru yürüyüp gittiler. İşte son trende geçmiş ve yolcuların içinden Hüseyin'i çıkmamıştı. Endişesi paniğe dönüşmeye başladı.

- Allah'ım bu adam nerede kaldı, yoksa başına bir şey mi geldi?

Beyninden ayağının ucuna kadar inen bir uyuşma hissetti. Zaten karamsar ve panik bir ruh yapısı vardı. Duygularını kontrol edemiyordu. Kendi kendine konuşuyor ama ne dediğini anlamıyordu. Evet, kötü bir şey olmuştu. Mutlaka kötü bir şey. Rüveya boşuna görmüş olamazdı. Sendeledi. Ayaklarında onu taşıyacak dermanı bulamadı ve dizlerinin üzerine çöktü. Nefesi sıkışmış alnında boncuk boncuk terler birikmişti. Zorlukla oğullarına seslendi;

- Halil, Semih, kalkın.

Fakat o kadar az çıkmıştı ki sesini duyuramadı. Dizlerinin üzerinde sürünerek ilerledi ve Semih'in yanına geldi. Kısık sesle yeniden konuşmaya çalıştı,

- Semih, kalk yavrum baban gelmedi.

Semih tepki vermedi. Feride hanım çocuğu omuzlarından tutarak sarstı. Semih uyandı ve doğruldu. Fakat ne olduğunu anlayamamanın verdiği bön bir suratla annesine baktı. Feride hanım yeniden:

- Semih kalk yavrum son tren geçti baban gelmedi. Çok merak ediyorum.

Dedi.

Semih gözlerini ovuşturdu. Meseleyi anlayamamakla beraber kötü bir şey olduğunu sezmeye başlamıştı.

Gözlerini kocaman açarak kırıştırdı ve annesine baktı.

- Ne oldu anne, ne var?

- Oğlum kalk baban gelmedi.

- Saat kaç anne?

- İki buçuk.

Semih de meraklandı. Babası geç geleceksen mutlaka annesine söylerdi. Annesine dönerek,

- Ağabeyimi de kaldıralım dedi.

Halili de uyandırdılar. Durumu Ona da anlattılar. Üçü birden birkaç dakika sessizce durdular. Sadece duvardaki saatin tik takları ve yağmur damlalarının rüzgârın etkisi ile ara sıra cama çarptığında çıkardığı sesler duyuluyordu.

Sessizliği Halil bozdu:

- Anne! Hüseyin Amca'ya bir sorsak?

Feride hanım umutlandı. Doğru ya, Hüseyin Bey, aşağı sokakta oturan kocasının yakın bir arkadaşı idi. Aynı semtte çalışıyorlardı, belki O bilirdi.

Hüseyin Bey, elli yaşlarında şakaklarına kır düşmüş, uzun favorileri olan, ortadan biraz uzun boylu ve geçimini taksicilikle sağlayan Erzincanlı biriydi. Üçü de aceleyle giyinip dışarı çıktılar. Feride hanım evin kapısını kilitlerken rüzgârın savurduğu yağmur damlacıkları birer kırbaç gibi yüzlerine vuruyordu. Semih heyecanlıydı. Hüseyin Bey'i sevmezdi ama ya arabası? O nikelajlı pırıl pırıl tamponları, jantları ve her gün her saat silinmekten insanın ayna gibi resmini gösteren gök mavisi boyası olan elli dokuz model pleymut'u görecek. Bu durumda bile bunları düşünebiliyordu, nede olsa o henüz bir çocuktuk.

Aşağı sokağa doğru yürüdüler. Lambalar yanmadığı için birbirlerine tutunarak karanlıkta çamurlu yoldan bin bir güçlüklerle ilerliyorlardı. Nihayet Hüseyin Bey'in evinin önüne geldiler. Nefes nefese kalmışlardı. Semih'in gözleri pleymutu aradı. İşte orda duruyordu. Ama karanlıktan ve yağmurdan olsa gerek gözüne hiçte güzel görünmedi.

Hüseyin Bey inşaatı henüz bitmiş üç katlı bir apartmanın en üst katında oturuyordu. Binanın önüne geldiklerinde kapının yarı açık olduğunu görünce sevindiler. İçeri süzöldüler. Fakat bina yeni yapıldığı için elektriği ve merdivenlerin korkulukları yoktu. Duvarın dibinden el yordamı ile yukarı doğru çıkmaya başladılar. Güç bela nihayet kapıyı buldular. Halil kapıyı sertçe üç defa vurdu ve beklemeye başladılar. Bir iki dakika beklediler. İçeriden herhangi bir ses gelmiyordu. Halil yeniden kapıya vurdu. Nihayet, yataktan yeni kalkmanın verdiği bezginliği sesinden belli olan kalın bir erkek sesi duyuldu;

- Kim O!

- Şey... Hüseyin amca biziz.

Hüseyin Bey bir çocuğa ait olduğu anlaşılan bu sesi tanıyamamıştı. Tekrar sordu;

- Kimsin?

- Ben Halil, arkadaşınız Hüseyin beyin oğlu.

- Hangi Hüseyin?
- Eee... Hüseyin, Hüseyin Cesur, arkadaşınız.

Kilit dönmeye başladı ve kapı gıcırdayarak hafifçe aralandı.

Kapının aralığında elinde tuttuğu mumun yarı aydınlatığı Hüseyin beyin yüzü görüldü. Bu durum Hüseyin beyin çehresine korku filimlerindeki tipler gibi dehşetli bir mana katıyordu. Gözleri mumun loş aydınlığına yavaş yavaş alışınca, karşısında yağmurdan ıslanmış Feride hanımı ve iki çocuğunu gördü. Kendine has şivesi ile konuştu;

- Şeyy... Aportuman daha yeni olduğu için lektriği bağlamadılar da.

Feride hanım sabırsızlanıyordu. Hemen söze girdi;

- Hüseyin Bey, sizi bu saatte rahatsız ettik kusura bakmayın bizim bey eve gelmedi de çok meraklandık. Hani belki size bir şey söylemişse, yani onun için sizi...

Kelimeler Feride hanımın ağzında yavaşça eridi. Hüseyin Bey sıırttı. Ağzı açılınca iki altın dişinin mum alevinin ışığında parıldadığını gördüler.

- Yenge! Erkek adamdır bu. Bu saatte gelmedüyse bir işi vardır zaar.

Feride hanım kastedileni anlamıştı. Belli etmemeye çalışsa da tiksinti ile adama baktı ve kibarca:

- Kusura bakmayın sizi de rahatsız ettik dedi.

Bu sırada içeriden bir kadın sesi duyuldu;

- Hüseyiiiin gecenin bu saatinde kimmiş O?
- Yok, bir şey karı, şimdi geliyom.

Kapı da Feride hanımın ümitleri gibi yüzüne kapandı. Karanlıkta yeniden merdivenlerden indiler. Evlerine doğru yola çıktıklarında rüzgâr ve yağmur şiddetini daha da arttırmıştı. Feride hanım telaştan şemsiyeyi almadıklarını hatırladı. Hoş alsalar da bu rüzgârda pek işe yaramayacaktı.

Yağmura aldırış etmeden kafalarında karmaşık düşüncelerle ağır ağır eve yürüdüler. Feride hanım kapının anahtarını çevirirken sabah ezanı okunmaya başladı.

- Allahu Ekber! , Allahu Ekber!

İçeri girdikten üşüdüklerini hissettiler. Semih sobaya biraz odun attı. Kimse konuşmuyordu. Feride hanımın yüreğinde bir keder, boğazında bir yumruk çocuklarına belli etmemeye çalışarak sessizce ağlıyordu. Kimse kendisinde konuşacak cesareti bulamıyordu. Derken Halil annesine dönerek;

- Anneciğim ne olur üzülme, bir şey olmamıştır, sabah olsun bir hal çaresine bakarız tamam mı? Dedi.

Feride hanım oğlunu tasdik eder bir şekilde başını salladı ve

- Tamam yavrum. Dedi.

Üçü de abdestlerini alıp namaza durdular.

Arife gününün ikindi vakti. Hüseyin Bey Beyoğlu'nda çalıştığı Dikran efendinin deri atölyesinde işini bitirmiş ellerini lavaboda yıkıyor. Soyunma kabinine geçti ve elbiselerini değiştirdi. Dikran ustaya dönerek;

- Dikran usta gerçi senin dininin bayramı değil ama yine de mübarek olsun dedi.

Dikran usta altmış beş yaşlarında Gedik paşa doğumlu bir Ermeni. Şişman denilebilecek bir kiloda, yanakları hafifçe sarkmış. Bu özelliklerinin yanında göbeği de Ona bir sevimlilik katmakta. Gözlüğünün üzerinden çok sevdiği ve takdir ettiği Hüseyin Ustaya baktı ve gülerek.

- Köftehor ben sana paskalya yortularında takıldığım zaman niye kızılıyorsun dedi.

Beraberce güldüler. Dikran usta çekmecesini açtı ve içinden beyaz bir zarf çıkararak Hüseyin Usta'ya uzattı.

- Al bakalım köftehor bu bayram benim değil ama bu ikramiye senin dininin bayramının.

Hüseyin Usta mahcup bir şekilde uzatılan zarfı aldı ve

- Yok, be Dikran usta, bakma biz öylesine konuşuyoruz dedi.

Dikran usta;

- Hüseyin yavrum herkesin dini kendine, ailenin ve senin bayramını tebrik ederim dedi.

Hüseyin usta işyerinin bulunduğu sokaktan İstiklal Caddesine çıktı. Cadde her zamanki gibi formundaydı. Vitrinlerin ışıkları, arabaların kornaları, seyyar satıcıların bağırışları! Hüseyin başını kaldırdı ve caddeye şöyle bir şey ararmış gibi uzun uzun baktı. İstanbul bir insan olsaydı her halde kalbi kesin burası olurdu diye düşündü. Ama ne kalp!

Her bayram yaptığı gibi tarihi şekerçiye girdi. Her gün işten çıktığında önünden önemsemeden geçtiği bu dükkân bayram günlerinde Cesur ailesi için özel bir anlam taşırdı. Dükkâna girer girmez çikolata, lokum ve şekerlemelerin çıkardığı tatlı bir koku insanı çarpıyor ve sanki raflarda cam kavanozlarının içinde yatmakta olan şekerlemeler beni al beni al diye bağıırıyordu. Bir müddet dükkânın içinde insanlara bakakaldı. Hele şekerleri paketleyen adam yok mu, işini nasıl da çabuk çabuk yapıyordu. Kutuyu kâğıdın üstüne koyması, kâğıdı kutuya göre katlaması sonrada paketlemesi. Ya bir de bıçağın sırtı ile rafıyı çekerek büküm büküm yaparak pakete süs vermesi. Bunları

yaparken nasılda herkese laf yetiştiriyordu. Sanki ilk defa görüyormuş gibi bir müddet öylece seyretti. Sonra tezgâhtarlardan birine yönelerek siparişini söyledi. Birden raflardaki bir kavanozu işaret etti;

- Aman kardeş şunlardan da koy, yoksa beni çocuklar eve sokmaz.

Paketlerini aldı, kasaya doğru ilerledi. Hesabı ödedikten sonra yavrularına aldığı şekerleme paketlerini koltuğunun altına alarak caddeye çıktı ve hızlı adımlarla Sirkeci dolmuşlarına doğru yürümeye başladı. Yağmur artık kendisini iyice hissettirmeye başlamıştı. Tam sular idaresinin önündeki kumbara şeklindeki saatin önüne geldiği zaman arkasından birinin seslendiğini duydu;

- Hüseyin, Cesurların Hüseyin'i

Geriye döndüğünde yüzü kaşkolle kapalı paltolu bir adamı kendisine doğrulttuğu bir silah ile gördü. Daha ne olduğunu anlayamadan peş peşe dört el silah patladı. Hüseyin silahın ucundan çıkan alevi gördü o kadar. Sonrası ise bir acı ve karanlık. Arife günü ikinci vakti Taksim Meydanı silah sesinin yankısı ile inledi. İnsanlar çığlık çığlığa kaçıştılar. Silah seslerinden ürken güvercinler havalandı ve sanki zaman bir an için durdu. Köydeki hasımları Tekercioğullarının Recep'i elinde dumanı tüten silahı, kolları iki yanda filmlerdeki gibi, ayakta öylece dikili duruyordu, kaçmamıştı. Hemen polis noktasında görevli memur koşarak geldi ve silahını Recep'e çevirerek;

- Silahını yere bırak, yoksa ateş ederim dedi.

Recep geriye döndü, memura şöyle bir baktı ve silahı yere doğru bırakıverdi. Ortalığı taze insan kanının ve barut kokusunun karışımından oluşan tuhaf ve mide bulandırıcı bir koku sarmıştı. Etraftan da sivil ve resmi polis memurları gelerek Recep'i kelepçelediler ve polis noktasına götürdüler.

Hüseyin'in vücuduna dört kurşun saplanmıştı. Bunlardan öldürücü olanı sağ gözünün üstünden giren ve kafatasının arkasından çıkan olmalıydı. Kafasından sızan kan, yağın yağmurun da oluşturduğu küçük bir birikintide göllenivermişti. Çocuklarına bayram diye aldığı, içine babalık şefkatini kattığı şekerlemeler de kanıyla ıslanmıştı. Derken çevreden gelenler meraklı bir kalabalık oluşturmaya başladı. Her kafadan bir ses çıkıyordu.

- Komünistmiş galiba?
- Yok, yok herhalde namus cinayeti olacak.
- Vah yavrum pekte gençmiş.
- Ayy ayy bakamayacağım, fena oluyorum.
- Yahu bu nasıl iş arife günü de adam vurulur mu hiç?

Elinde gazete ile gelen bir polis memuru Hüseyin'in

cesedini örterken aynı zamanda;

- Tamam, çekilin, boşaltın diyordu.

Hüseyin'in kırk altı yıllık yaşamı Taksim meydanının bir köşeciğinde hem de bayram arifesinde sona ermişti. Polisin Hüseyin'in cesedinin üzerine örttüğü gazetede büyük puntolarla

"Yarın bayram, bayramda ne yapmalıyız yazıyordu."

Yağmur damlacıkları gazetenin üzerine düştükçe tıptırlar çıkarıyordu. Polis memuru bir müddet bu tıptırları dinledi. Sanki gökler bile bu adama ağlıyordu. Bir kez daha cesede baktı ve

- Yazık oldu adama, Allah ailesine sabır versin, hem de bayram arifesinde dedi.

Olaydan iki saat sonra savcı geldi. Kimlik tespiti yapıldı ve ceset Taksim ilkyardım hastanesinin morguna kaldırıldı. İstekler, arzular, gelecek planları, çocukların büyümesi, okul masrafları, para biriktirerek bir ev alıp kiradan kurtulma, Hüseyin için hepsi artık geride kalmıştı.

Dünya değirmeni birini daha öğütmüştü. Taksim meydanı bir müddet sonra eski keşmekeşine döndü. Diriler için hayat devam ediyordu.

Biz bayram gününe dönelim.

Gün ışırmış insanlar bayram namazını kılmışlar ve evlerine bayramlaşmaya gidiyorlar. Kimi kahvaltı için fırından buğusu üstünde tüten çıtır çıtır ekmeğini almış, kimi el öpmeye gelecek çocuklara vermek için para bozduruyor, çocuklar kar beyaz mendillere sarılmış bayram harçlıklarının ve şekerlemelerin hayalini kuruyor kimi ziyarete gideceği yerlerin planını yapıyor. Evet, bu bayram sabahı da nice farklı düşünceleri içinde barındırıyordu. Neyse;

Yüzlerinde bayram günü en olmayacak işlerden birini yapmanın talihsizliği ve isteksizliği belli olan resmi kıyafetli iki polis memuru Feride Cesur'un Küçükçekmece deki yuvasının kapısını çaldı. İçeriden Feride hanımın telaşlı ve ürkek sesi duyuldu;

- Kim O?
- Polis! Şey bir dakika bakar mısınız?

Feride hanım kapıyı açar açmaz karşısındaki polisleri görünce oracığa yığılıverdi. Herhalde kötü bir şey olduğunu anlamıştı. Oğulları Halil ve Semih annelerinin üstüne kapanarak ağlamaya başladılar. Polis memurları ise şaşkın şaşkın birbirlerine bakıyor ve ne yapacaklarını bilemiyorlardı.

Sene 1973 aylardan Kasım ve Ramazan bayramı sabahı. Evet, bu bayram Cesur ailesine her zamanki gibi gelmemişti.

Ersoy UZUNPINAR

Mehmet Sabri ÇELİK kimdir?

Prof. Dr. Mehmet Sabri Çelik 6 Haziran 1954'te Van'da doğdu. İTÜ Genel Maden Bölümündeki lisans eğitiminin ardından, Amerika'da yüksek lisans ve doktora çalışmalarını tamamladı. Doktoranın ardından, Henry Krumb School of Mines - Columbia University'de araştırma görevlisi olarak çalıştı. TÜBİTAK MAM Proje Başarı Ödülü (2005), KFUPM En İyi

Bilimsel Araştırmacı Ödülü (1986-87) gibi çok sayıda ulusal ve uluslararası ödül sahibidir. Rektör Yardımcılığının yanı sıra Maden Fakültesinde öğretim üyeliğini sürdürmektedir. Prof. Dr. Mehmet Sabri Çelik evli ve dört çocuk babasıdır.

(itu.edu.tr web. Sitesinden alınmıştır.)

Soru: Maden mühendisliğinin Türkiye için önemi ve İTÜ'nün bu alandaki katkısı nedir?

Cevap: Madencilik mühendisliği cevherin yerden çıkarılmasıyla ilgilendir. Bunun bir ötesi cevher hazırlama mühendisliğidir. Çıkan maden alınır ve zenginleştirilir, konsantre hale getirilir. Tabi bunun evvelinde jeoloji ve jeofizikçilerinde çalışmaları vardır. Yani maden mühendisliği böyle ortada bir yerde duruyor. İTÜ Maden Türkiye'nin en eski maden okulu, dolayısıyla en kalitelisi olduğunda söyleyebilirim. Şu an yılda 600'ün üzerinde mezun veriyor Türkiye'deki okullar. Buna rağmen mezun olanların çoğu iş buluyor ama herkes kendine göre bir yerde çalışıyor. İş var ama genelde bizim mezunlarımız taşraya gitmek istemiyor. Merkezi yerlerde çalışmak istiyorlar.

Soru: Maden mühendisliğinin puanı diğer mühendisliklere göre daha düşük, bunun sebebi nedir?

Cevap: Ne kadar ekmek o kadar köfte. Yani insanlar bu açıdan bakınca maden 8.-10. Sırada kalıyor mühendisliklerde. Bize gelenlerin %10'undan azı birinci tercihle geliyor. Maalesef mezun sayısı özellikle bunu etkiliyor dolaylı olarak istihdam alanı az oluyor.

Soru: Türkiye ve maden dediğimizde insanların aklına bor geliyor muhakkak. En büyük üreticide biziz. Peki, biz bu madeni nasıl değerlendiriyoruz ve ileride bize nasıl bir avantaj sağlayabilir.

Cevap: Bor Türkiye'nin en zengin mineral kaynağıdır. Dünyadaki rezervlerin %73'ü bize ait. Yani ihtiyaç bu şekilde devam ederse dünyaya 300 yıl yetecek boru sadece biz tek başımıza üretebiliriz. Tüm dünyanın yıllık bor tüketimi 3 milyon tondur. Bizim yıllık 2 milyon tonluk bir bor satışı ve 1 milyar doların üzerinde bir ciromuz var. Fakat biz şu anda sadece konsantre ürünler ve yarı mamüller üretiyoruz. Mamül üretimimiz az. Fakat topraktan çıktığı gibide satmıyoruz. Zenginleştirilmesini yapıyoruz. Borun farklı mamülleri var ve hepsi farklı değerlerde.

Soru: Peki Türkiye'nin borun kullanım alanlarını genişletme yönünde çalışmaları var mı?

Cevap: Evet var. Bor araştırma merkezi kuruldu bunun için. Mesela çimentoda kullanılmak için araştırmalar yapılıyor. Fakat henüz hayata geçirilemedi. Çimentonun kalitesini her açıdan geliştiriyor. Mesela tarımda kullanılması için mikro besleyiciler üretildi.

Şu an Eti Maden bunu üretiyor ama fazla satamıyor. Sizin asıl amacınız bunu üretilip başka bir malzeme de kullanmak. Mesela magnezyum diborür diye bir süper iletken var. Mesela bu çok değerlidir. Bunun dışında başka alanlarda da kullanılıyor.

Soru: Halk arasında dolaşan şöyle bir efsane var, bizde petrol var ama çıkarmamıza izin verilmiyor diye. Bu doğru mu, Türkiye'nin petrol potansiyeli nedir ve ne kadarını çıkartabiliyoruz?

Cevap: Bizim şu anda petrol rezervlerimizin çoğu 5 bin metrenin altında. Dolayısıyla bu petrolün çıkarılması çok maliyetli. Petrolün fiyatının yüksek olmasından dolayı belki maliyetini karşılar ama Türkiye'nin öyle bir çabası olmadı şu ana kadar. Daha yeni yeni bazı çalışmalar yapılıyor. Sonuçta zor bir iş, yer altında petrol gölleri bulunmuyor. Kayaların içine hapsedilmiş durumda. Aynı bir sünger gibi o kayayı sıkman lazım ki petrolü alabilesin.

Soru: Birçok yer altı kaynağının tükendiğine yönelik haberler duyuyoruz ve yenilenebilir enerji kaynaklarına bir yönelim var. Bu çalışmalar fosil yakıtların açığını kapatabilir mi?

Cevap: Dünyada en fazla bulunan fosil yakıt kömürdür. Birkaç yüzyıl daha devam eder. Petrol elli sene daha devam eder. Gelişen teknolojiyle bu süreler uzatılabilir. Bir madenin şu anda üçte birinden yararlanabiliyoruz. Bu oran ileride değişebilir. Sonuç olarak tükenenler. Daha sonrasında hangi enerji üretimi yönteminin önem kazacağını bilemeyiz ama şu an için nükleer enerji ön plana çıkıyor. Sonuçta nükleer sonu yok. Yenilenebilir enerji ise sınırlıdır. Önümüzdeki dönemde enerjide yenilenebilir kısmın %20'yi geçmesi beklenmiyor. Güneş enerjisini daha rahat depolayabilen bir yapı oluşturulursa belki bu oranda artış olabilir.

Soru: Maden alanlarının tespiti nasıl yapılıyor, geçmişte nasıl yapılırdı?

Cevap: Maden aramaları geçmişten beri jeologlar tarafından yapılırdı. Tabi eskiden sadece yer üstündeki bazı izlerden, belirtilerden yola çıkılarak yapılıyordu bu aramalar. Jeologlar sayesinde nerelerde maden olabileceği tespit ediliyor. Çok eskilere giderseniz bu keşiflerin tamamen şans eseri olduğunu düşünüyoruz. Eskiden madenler daha görünürdü. Fakat özellikle son yüzyıldan sonra görünenlerin büyük kısmı tükendi. Dolayısıyla birçok maden ocağı yeniden açıldı, onların yanında. Son yüz yılda ise bütün arama faaliyetleri sondajlarla yapılır. Saha delinir, değişik

derinliklere kadar inilir. Tabi öncesinde jeologlar tarafından tahminler yapılır ve bölgeler buna göre seçilir. Uydular ise daha yüzeysel olarak inceleme yapar. Zaten uydular da sadece tahmin niteliğinde sonuçlar çıkartabilir.

Soru: Sizin de belirttiğiniz gibi gelecekte en ön planda olan kaynak nükleer enerji olacak. Peki, bizim uranyum rezervlerimiz ne seviyede.

Cevap: Açıkçası fena değil. Şu anda ihtiyaç olmadığı için çıkartma gibi bir girişim yok. Satmak içinde yeteri kadar büyük de değil fakat böyle bir ihtiyaç doğarsa biz bu aramaları yaparız ve pek çok yerde de buluruz. Büyük toryum rezervlerimiz var fakat bunlar henüz nükleer enerjide henüz kullanıma tam geçirilemedi. Hindistan bu konuda bayağı ileride, onlar toryumlarını güzel değerlendiriyorlar. Muhtemelen bizde ihtiyaç oluştuğunda bu konuda sıkıntı yaşamayacağız ve kendi madenimizi çıkartacağız.

Çok teşekkür ederiz.

Ben teşekkür ederim.

ÖĞRENCİLERİMİZDEN YAZILAR

FATİH FETİH VE GENÇLİK RUHU

Fatih denildiğinde akla doğrudan 1453 gelir. İstanbul'un o efsane fethi yani. Konstantiniyye'nin gönlünü İslâm âlemine açan ulu zat gelir aklımıza. Gemileri karadan yürüten akıl almaz zekâ gelir. Akşemseddin gelir, hû deriz. Ayasofya gelir, fethin en mühim simgesidir. Fatih Kanunnamesi gelir, adaletin zirvesine şahit oluruz. Elbet pek çok şey daha gelir zihinlere. Bunlar benim aklıma gelen ilklerden. Bugünün insanları olarak bu kutlu fethi anlamlandırmak için gönlümüzde, sormamız gereken birkaç soru var. Neden İstanbul'un fethi, bu topraklar bizim için bu denli mühimdir? Neden fatih, Sultan Mehmet oldu?

Elbette ki bu bir nasip meselesidir; ama yine de İstanbul'un fethinin arka planını iyi okumak gerekir. Bence, İstanbul Allah'ın bizlere bir ikramıdır, bu ikrama bu nimete âmin demenin şükretmenin yolu bu

toprakların tarihini bilmekten geçer. (Fatih Sultan Mehmet daha 12 yaşında iken babası II. Murat, tahtı ona bırakır. Ancak Sultan Mehmet Haçlı ordularının Anadolu'ya doğru geleceğini öğrenince ve aynı dönemde iç sorunların da çoğalmasıyla, babasını tahta geri davet eder. Babasının, artık padişahın kendisi olduğunu ve başının çaresine bakması gerektiği yolundaki cevabına karşılık, verdiği müthiş yanıtla biliriz Fatih Sultan Mehmet'i: **"Eğer padişah sizseniz, ordularınızın başına geçiniz, eğer padişah bensem emrediyorum orduların başına geçiniz."** Bu mektup üzerine çaresiz kalan II. Murat tahta geri döner ve Sultan Mehmet tahttan iner.)

Şüphesiz ki Fatih Sultan Mehmet çocuk yaşından itibaren peygamberin övgüsüne nail olmayı kafasına koymuştu. Büyük ideallerin yaşı küçük adamı şehza-

de Mehmet “İstanbul’u fetheden komutan ne güzel komutandır, İstanbul’u alan asker ne güzel askerdir” duasına âmin diyerek büyümüştü. Bu canlılıkla bu tazeliğe İslâm idealini içselleştirmişti. İçselleştirerek kendi kendini yoğurdu.

İstanbul’un gerçek bir vatan kalbine dönüştürülmesi bir bilgi hadisesi, bir bilgi meselesi değildir. İmanın kalbe ve toprağın derinliklerine akmasıdır. Kalbe inmektir. Çok basit ilkelerin kalbe inmesiyle, kalben benimsenmesiyle ilgili bir hadisedir. Tam da bu sebeptendir ki İstanbul herhangi bir yer değildir. Biz buranın taşıyla toprağıyla ve gazâ heyecanıyla yoğrulduk ve bu topraklarda bir medeniyet kurduk.

Babasının 1451’de vefatı üzerine tekrar tahta geçen Sultan Mehmet’in en büyük amacı büyük dedesi Yıldırım Bayezid’in oluşturmaya çalıştığı merkeziyetçi devleti kurmaktır. Bunu yapmak için önce Konstantinopolis’i yani İstanbul’u alması gerektiğini düşünüyordu.

Yirmi bir yaşındaki genç Mehmet’in büyük ülküsüydü İstanbul’un fethi. Ona göre İstanbul Doğu Roma’nın elinden alınmalı, vadedilen adalet ve esenlik tesis edilmeliydi. Genç Mehmet’in gönlünde sadece İstanbul’un fethi yoktu. Onun duası ve davası, İstanbul’un fethiyle beraber kalplerin ve insanlığın da fethiydi. O güzel belde, adalet ve esenliğe Allah’ın yardımıyla kapılarını açar; fetih gerçekleşir. Genç hükümdar ise şükür secdesi için Kâbe’ye yönelir.

Sultan Mehmet eğer İstanbul gibi tarihin akışını değiştiren büyük bir fetihle bulunmasaydı tarihimizi bugün başka şekilde okuyacaktık. Dahası, şehir kültürü ile bir imparatorluk kurulamayacaktı. Yani Fatih Sultan Mehmet Osmanlı İmparatorluğu’nun kilit adamıydı. Sultan Mehmet’i Fatih yapan işte bu muhteşem fetihtir.

İslam medeniyeti konusundaki entelektüel biriki miyle tanınan Prof. Dr. Sadettin Ökten der ki: “Bugünkü savaşlar yok etmek için yapılıyor, Osmanlı zamanında ise var etmek için yapılırdı fetihler.” ‘Fetih ve savaş gerçekten tüm anlamlarıyla, tüm çağrışımlarıyla iki farklı kavram. Biri şark biri garp, iki ayrı diyor. Biri aydınlık, öteki karanlık adeta. Fetih, daha kalbi, daha gönülden dua gibi. İşte ecdat bu imanla bu bilinçle gitti gazalara. Sırtlarını Allah’a dayadılar. İşte bu yüzden Fatih denildi onlara, Muhteşem denildi, Ulu Hakan denildi.

Ceddim Fatih, 21 yaşında, 7 lisan biliyor, Allah’a

inaniyor, annesini Hüma Hatun’u seviyordu. Bu kadarı hepimize yetebilirdi şüphesiz; fakat o bu meziyetleriyle yetinmedi imkânsız olanı karadan gemilerini yürütmek suretiyle mümkün hale getirdi. Konstantinopolis’in kapılarını İslam Âlemi’ne açtı. İstanbul’u İslam kıldı. Yeni bir çağ açtı insanlık tarihinde.

Muhakkak ki terakkinin yolu geçmişimizi (yalnızca zaferlerini değil!) bilip bugünü anlamlandırmaktan geçer. Bu mevzuda şair Sezai Karakoç şöyle diyor: **“Bugünü ve dünü tam anlamayan yarına istediği şekilde yön veremez.”** Bu sebeple gençler olarak tarihimizi bilmek durumundayız. Tarih bilinciyle yolumuza devam edebiliriz ancak.

Parlak bir tarihimiz var. 6 asır dünyaya hükmetmişiz. Elhamdülillah, güzel işler yapmış atalarımız. Bunların hiçbirini inkâr edemeyiz. Ceddimiz önemli fakat sadece evladı Osmanlı hastaglarıyla atıyı karanlıktan kurtaramayız. Atıyı karanlık görerek azmi bırakamayız. Sürekli Osmanlı’yı överek bir yerlere gelemeyiz. Osmanlı’nın zaferleriyle coşup hatalarından ders alarak yolumuza devam etmeliyiz. Ancak o zaman ülkemizin büyüyüp güzelleşmesini sağlayabiliriz. Gençler olarak bu bilince uyandıığımız zaman milli şairimiz Akif’in bahsettiği Asım’ın nesli olma şerefine de ulaşabiliriz. Ülkemizin geleceği bizlere emanettir. Bu mesele de aydın gençlerin meselesidir. Bunun için de önce uyanacağız, tarihimizi iyi bileceğiz, bol bol okuyacağız, geleceğin aydınları olmak için gece gündüz çalışacağız yani elimizden geleni yapacağız. Gerisi takdir-i İlahi.

Özel Çınar Anadolu Lisesi 11 G Sınıfı,

Ayşe Beyza Çiçek 15.03.2014

ŞİMDİYE BİR YAZI

Kanla yazılmış bir yazıdır bu. Tıpkı kanla kurulan, yıkılan sonra küllerinden tekrar doğan tarih gibi. Sevinçle yoğrulmuş acıyı anlatır bu yazı; içinde kime, neye aktığı belli olmayan yaşlarla. Yeri göğü inleten tekbirler, semanın kanıyla yeryüzüne akmış sonrasında Mehmetçiğin yüreği olmuştur adeta.

Hangi düşman düşündü ki bu denli hezeyanın yaşatılacağını; ayakkabısız, on üç on beş yaşındaki çocuktan. O savaş öyle bir savaştı ki, askerlerin elleri değildi tüfek tutan. Annelerin gözyaşı, yavruların yüreği, cananların canı, meleklerin gücüydü hatta. Dört kişiyle başlamış olan ilk cihadın ümmetiydi bu yavru askerler. Yüreklerinde Kur'an, dillerinde ise tek bir kelam: Allah-u Ekber... Hangi top durdurur ki bu gücü ya da hangi kulun cesareti vardı ki buna karşı durmaya. Karşıdaki kul değildi oysaki.

Güç; ölümünden sonra dahi elinden tüfeği bırakmayan askerin elindeydi. Güç; Allah diye yükselen nidaların yüreğindeydi. Süngüler çekildiğinde, boyu tüfekten kısa olan Mehmetçiğin ellerinin titrememesiydi cesaret. Şimdi hangi medeniyetin cesareti konuşabilir ki? Vatan toprağı için parmaklarının ucunda boyunu yükselten talebenin heyecanıydı masumiyet. Namus için, vatan için, Allah için savaştan bir nesildi o askerler. Hangi donanmanın hangi teknolojisi boy ölçüşebilir ki tek bir tekbir nidasıyla.

Her yavrunun her bir yanında iki sahabe ve hatta iki melek asker formasıyla, gâvurun hırsından dört bir yanda savaşta. O Mehmetçikler için her anın başı ve sonuydu o anlar. Hayatı yeni gören gözlerin, yüzlerin kanla yıkanma savaşıydı bu savaş; kâfirin hırsının, düşmanlığının karşılığıydı bu savaş.

Bu ihtişamlı savaşın ardında kalan bizlerin düşünceleri en merak konusu. Alnını seccadeden kaldırmayan askerlerin küçük ekranlara bakmaktan zaman bulamayan, kömüre elmas değeri veren torunlarıyız biz. Biz bastığı toprağı toprak diye geçip tanımayan torunlarız. Şehitlerin kanını unutan, kanla beslenen akbabaları dost bilen torunlarız biz. Bu vatanın her bir karış toprağında kanla umudun yan yana olduğu-

nu unutan, kalbindeki Allah nidası azalan nesiliz biz.

Sahi kimdik biz? Kimin torunu, kimin ümmetiydik? Şu en keskin soru canlanmalı zihinlerde: Biz bu dinin, vatanın çocukları; zahmetsiz işin ustaları, bu asli görevi yerine getirebildik mi? Şehitlerin kanını koruyup, Allah'ın dinini yaşayabildik mi?

Özel Çınar Anadolu Lisesi AL 11/G Sınıfı,

FİRUZE MULLUOĞLU

(Özel Çınar Anadolu Lisesi Çanakkale konulu kompozisyon yarışması birincisi)

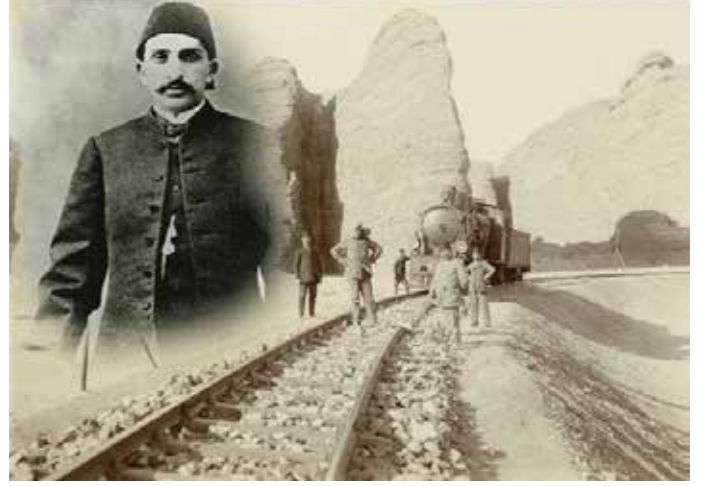
OSMANLI DEVLETİ'NİN SON DÖNEM PROJELERİ

GAP

Turan Şahin'in kaleme aldığı "Osmanlı'nın Çılgın Projeleri" adlı kitapta yer alan belgeye göre; Osmanlı vezirlerinden Hasan Fehmi Paşa, 24 Nisan 1880 yılında "Anadolu'nun Bayındırlık İşlerine Dair" hazırladığı dilekçede, bölgedeki bataklıkların kurutulmasını, Fırat ve Dicle nehirlerinden istifade edilmesini öneriyor. Bayındırlık ve ulaşım hizmetlerinin yerine getirilmesi sayesinde fevkalade bir üretim artışının olacağından bahseden Paşaya göre; tek başına bu proje bile Devlet-i Aliye'nin görünümünü değiştirecek kadar önemli. Sultan II. Abdülhamid Han'da söz konusu proje ile ilgili olarak şunları kaydetmiş; "Dicle ile Fırat nehirlerinden önüne setler kurulması yoluyla istifade suretiyle akılcıca sulama tertibatı kurabilirsek, şimdi çok kurak olan yerleri bundan binlerce sene evvel olduğu gibi cennet haline dönüştürebiliriz." Abdülhamid Han zamanında uygulamaya konulan proje kapsamında binlerce kilometre şose ve demir yolu inşa edilmiş ve Konya Ova'sı Sulama Projesi gibi benzeri birçok sulama tasarısı hayata geçirilmiştir. Hasan Fehmi Paşa'nın yazdığı dilekçenin detaylarında ise Osmanlı sınırları dâhilinde belirli merkezler arasında şose ve demiryolları yapmayı, iskele ve limanlar inşa etmeyi, bazı bataklıklar kurutup elde edilen araziyi tarıma açmayı, nehirler önüne setler kurarak sulama kanalları vasıtasıyla binlerce dönüm toprağı yeniden canlandırmayı teklif ediyor. Söz konusu dilekçe, yöneticiler arasında büyük ilgi görmüş ve uygulanması yönünde ciddi adımlar atılması planlanmıştır. Fakat

projenin o dönemde hayata geçirilemediği bilinmektedir.

ABDÜLHAMİD HAN'IN HİCAZ DEMİRYOLU PROJESİ

Tarihimiz konusunda ne zihinlerimiz yeterli berraklığa sahip, ne de biz bu berraklığı sağlamaya yetecek bilgiye sahibiz. Bunun en çarpıcı misallerinden birini, boynu bükük "Osmanlı Demiryolu Tarihi"nde müşahade ederiz. Günümüzde artan trafik kazaları ve bunun meydana getirdiği maddi ve manevi kayıplar, demiryollarını tekrar gündeme getirmiştir. 21. yüzyılın eşiğinde hâlâ karayolu ulaşımının bize verdiği zararları tartışırken, gelişmiş ülkelerin hemen hepsinde en önemli ulaşım vasıtası olan demiryollarına ne kadar önem verildiği ortadadır. Benzer bir şekilde, ülkemizde de bir asır önce demiryoluna ne kadar ehemmiyet verildiği ve bugün mevcut olan hatların yaklaşık yarısının inşa edildiği göz önüne alınırsa, bu hatların inşasında çok büyük katkısı olan Sultan II. Abdülhamid'in nasıl bir hizmet şuuruna sahip bir devlet adamı olduğu ortaya çıkacaktır.

Sultan II. Abdülhamid Han tahta çıkar çıkmaz, büyük eğitim hamleleri yapmış, birçok okullar açmış ve o gün için dünyanın en iyi haberleşme sistemi olan telgraf hatlarıyla, 1800'lü yılların son çeyreğinde ülkeyi baştan sona donatmıştı. Demiryolları onun en büyük rüyalarından biriydi. Rumeli, Hicaz ve Anadolu-Bağdat demiryollarının inşası da en büyük projeleri arasındaydı. Dünyada, demiryolu ilk defa, 27 Eylül 1825'te İngiltere'de, işadamı Edward Pease'in Stoc-

ton-Darlington Railway Company adlı şirketinin mali katkılarıyla, George Stephenson tarafından Stocton ve Darlington arasında yapılmışken, bu tarihten yaklaşık otuz yıl sonra, Osmanlı Devletinde de demiryolu çalışmalarına başlanmıştır.

Sultan II. Abdülhamid Han, 1876'da padişah olduğunda, devletin 300 milyon altın liraya yakın dış borcu vardı ve çeşitli iç sorunlarla karşı karşıya idi. Bütün bu menfi şartlara rağmen dâhilî ve malî sıkıntıları halletmeye çalışan Sultan, bu arada demiryollarının ekonomik ve siyasi önemini çok iyi kavramış ve Osmanlı topraklarında demiryollarını yaygınlaştırmak için yabancı devletlere çeşitli imtiyazlar tanıyarak, demiryolu yapımını teşvik etmiştir.

Osmanlı Devleti'nde demiryolunun yaygınlaştığı ve demiryolu yatırımının en çok yapıldığı dönem, II. Abdülhamid devridir. 1889- 1898 döneminde, 5350 km'lik demiryolu inşası için izin verilmiştir. Bu rakamın, günümüzde mevcut olan demiryolu uzunluğunun yarısından fazla olduğu düşünülürse, o günkü şartlarda ve teknolojik imkânlarla yapılan bu yatırımın ne kadar büyük ve önemli olduğu ortaya çıkmaktadır.

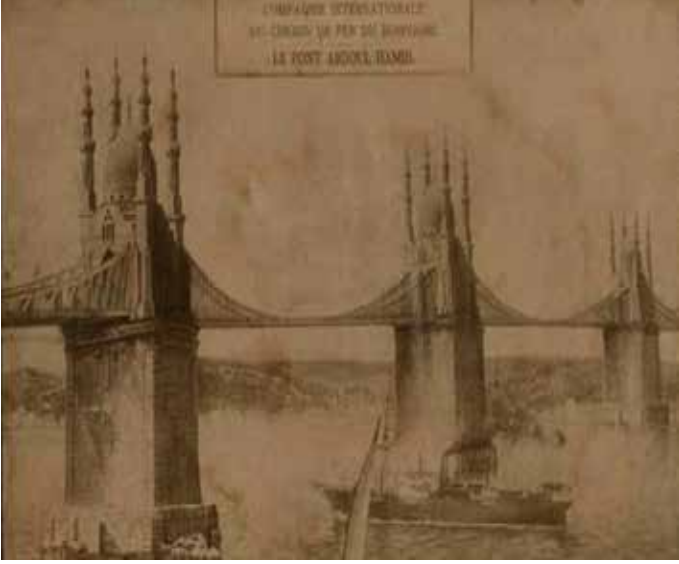
Aynı zamanda, bütün dünya Müslümanlarının halifesi olan II. Abdülhamid Han, İslam'ın şartlarından olan 'Hac' farızasını yerine getirmek için her yıl Hicaza giden binlerce hacının, develeriyle 60 °C'ye varan sıcaklık altında, çöl yollarında; susuzluk, bulaşıcı hastalıklar, eşkıyalar vb. zorluklarla karşı karşıya olduğunu, bu yolların emniyet ve asayişini sağlamak için ise, devletin büyük malî ve askerî fedakârlıklarda bulunduğunu biliyordu. Hicaz için bütün bu problemleri halledecek ve buradaki Müslümanlarla Anadolu arasında bir köprü vazifesi görecek, ayrıca devletin saygınlığını İslâm dünyasında artıracak, bölgedeki denetimi güçlendirecek ve Süveyş Kanalı'nın yerini tutabilecek stratejik bir demiryolu projesini uygulamaya koymayı düşünüyordu. Sultan II. Abdülhamid'in hatıratında da; **"Çok eskiden beri hayal ettiğim Hicaz demiryolu nihayet hakikat oluyor. Bu yol Osmanlı Devleti için sadece iktisadi bakımdan büyük fayda getirmekle kalmayacak, aynı zamanda oradaki kuvvetimizi sağlamlaştırmaya da yarayacağından, askeri bakımdan da çok ehemmiyetli olacaktır..."** diye bahsettiği ve bugün milli sınırlarımız dışında bulunan Hicaz demiryolu projesinin gerçekleştirilmesi, bütün Müslümanların halifesi olan II. Abdülhamid'e yakışan bir yatırımdı. 1 Mayıs 1900'de iradesi çıkarılan proje için başta halifenin kendisi 2,5 milyon altın olmak üzere, devletin sivil ve askeri memurları, aylıklarının %10'unu (harik ianesi) vermişlerdir. Bu iş için halktan kurban derisi toplanmış, posta pulları, damga kâğıtları, ilmühaberler ve madalyalar bastırılmıştır. Müslümanlar arasında bir dayanışma örneği ola-

rak; Mısır Hıdivi, İran Şahı, Haydarabat Nizamı, Okyanus adalarındaki Müslümanlar, özellikle bugünkü Pakistan'ı oluşturan Hint Müslümanları, Afganistan, Fas, Maskat, Kırım olmak üzere bütün dünya Müslümanları büyük maddi bağışlarda bulunmuşlardır. Sadece İslâm dünyasınca yapılan bu yardımlar, "Hicaz Şimendifer Hattı İanesi"nde toplanmıştır. Bu kadar büyük bir bağış kampanyasını başarıyla yürüten II. Abdülhamid Hanın yakından ilgilendiği bu demiryolu inşaatına, 1903 yılı Ekim'inde başlandı. İnşaatın güvenliği için aynı yıl İstanbul'da ilk kez iki taburluk demiryolu askerliği sınıfı açıldı. 1050 mm genişliğindeki demiryolu hattı beş yılda tamamlandı. Toplam uzunluğu 1464 km olan bu yolun 1300 km'lik Şam-Medine arasına öncelik tanındı. Hicaz demiryolu inşaatında çalışan işçilerle teknik elemanlar yalnızca Müslümanlardan seçilmişti. Ayrıca ray ve benzeri malzemeler İstanbul tersanelerinde üretilmiş, traversler ise Toros ve Amanos dağlarındaki ağaç kütüklerinden sağlanmıştı. Issız, çorak, susuz ve kumlu çöllerde, hat boyundaki er ve subaylarımız, demiryolu yapılmasına karşı çıkan ve engellemeye çalışan eşkıya ile mücadele uğruna pek çok şehit vermişlerdi; kilometrelerce uzayıp giden demiryolu güzergâhı onlara adeta meçhul birer mezar olmuştu. Demiryolu inşaatında çalışan nezih Anadolu çocukları, çöllerde alev gibi yakan güneş altında kızgın rayları elleriyle tutamaz, başlarındaki kabalakları (serpuş) eldiven gibi kullanırlardı. Başı açık olanlardan güneş çarpmasından dolayı oracıkta ölenler de olurdu. Su bulunan yerler azdı. Şam'dan özel olarak sarnıç vagonlarıyla su getirilir, haftada bir kez dağıtılırdı. Bu sular Der'a, Afule, Medan-ı Salih gibi yerlerde, depo ve mahzenlerde saklanırdı. Bütün bu yoksulluğa, acılara, meşakkate ve perişanlığa karşı mücadele eden erlerimizi, subaylarımızı, demiryolcu memur ve işçilerimizi ayakta diri tutan güç, böyle kutsal ve manevî yönü büyük olan bir işte görev almanın verdiği moral ve Gül-ü Muhammed (s.a.s) sevgisi idi.

Hicaz projelerinde; 1905'de Beyrut ve Hayfa, 1908'de Medine Garına ulaşıldı. II. Abdülhamid Han, demiryolu hattı mukaddes belde Medine'ye ulaşınca, Resulullah'ın ruhaniyetini rahatsız etmemek için rayların altına keçe döşenmesini istemiş, hatta 5-6 km'lik bir güzergahta sessiz lokomotifler çalıştırılmasını emretmiştir. Hicaz hattı 27 Ağustos 1908 tarihinde ilk trenin Şamdan hareketiyle açıldı. Özel olarak hazırlanan bu trende devlet erkânı, davetliler, yerli-yabancı gazeteciler bulunuyordu. Trenin hızı o döneme göre mükemmel sayılan 40-60 km/s arasında idi.

Açılışından 8 yıl sonra, 1916'da bu hatlar İngiliz casusu Thomas Edward Lawrance'in örgütlediği Araplar tarafından, Maan-Medine arasındaki 680 km'lik

kısmı bombalanarak tahrip edilmiştir. Ayrıca I. Dünya Savaşı'nda da tahribata uğramıştır. Bu yollardan kalan ray ve traversleri getirenlere İngilizler para ikramiyeleri vermişlerdir. Bugün Medine'de bahçe korkuluğu yapılmış travers ve raylara rastlanmakta ve Ambariye Köprüsü, Medine İstasyonu ve Camii ile kömürlü (buharlı) lokomotif ve ahşap vagonlar hâlâ mahzun, boynu bükük Osmanlı izleri olarak yıkılmaya ve çürümeye terkedilmiş, adeta unutturulmak istenen bir tarih gibi durmaktadır.

CİSR-i HAMİDİ (HAMİD KÖPRÜSÜ)

Osmanlı döneminde hızla büyüyen İstanbul'da özellikle şehrin her iki yakasını birleştirme düşüncesi, 19. yüzyılın başından itibaren sarayın birinci vazifesi haline geldi. İlk olarak 1860 yılında dönemin Sultanı Abdülmecit, Fransız mühendis S.Preault'a bir proje yaptırdı. Bu projeye göre tıpkı bugünkü gibi bir tüp geçit Boğaz'ın altına döşenecek, tüp Boğaz'ın altında ayaklar üstüne oturtulacaktı. Tren Sirkeci'den girecek, Boğaz'ın altından Üsküdar'dan karaya çıkacaktı. Kağıt üzerinde matematiksel verileriyle birlikte çizimi de yapılan "Tünel-i Bahri" ismi verilen proje, günün şartlarında hayata geçirilemedi. Proje, bilindiği kadarıyla ekonomik nedenlerin yanı sıra güvenlik nedeniyle askıya alındı. Sultan Abdülhamit zamanında ise köprü projesi gündeme gelecekti.

Boğaz'a bir köprü yapılması projelerinin hazırlanması 1878 Osmanlı-Rus Savaşı'na kadar gidiyor. Ancak projenin dört başı mamur bir şekilde çizilerek Sultan Abdülhamid'in önüne çıkartılması, ancak 1900 yılının Kasım'ında gerçekleşir. Boğaziçi Şimendifer Kumpanyası'nın o tarihten kısa bir müddet önce açılmış olan İstanbul-Bağdat Demiryolu'nu tamamlayıcı bir geçit olarak düşünüp teklif ettiği ve "Hamid Köprüsü" demek olan "Cisir-i Hamidi" adını verdiği bu proje, Osmanlı mühendislik tarihinin ilk Boğaz köprüsü çalışması olarak kabul edilir.

Bugün Fatih Sultan Mehmed Köprüsü'nün bulunduğu yerde, yani Boğaz'ın Rumeli ve Anadolu Hisarları arasındaki en dar bölümünde yapılması planlanan inşaat, 600 metrelik bir asma köprü olarak düşünülür. Sultan Abdülhamid'e Pers Kralı Darius'un Milâttan önce 500 yılında tam 800 bin askerini geçirdiği ilk seyyar boğaz köprüsü hatırlatılır ve "Hamid Köprüsü"nü yapılışıyla Osmanlı İmparatorluğu'nun iki kıtayı devamlı şekilde birleştiren ilk devlet olacağı söylenir. Projeyi, Bağdad demiryolunun işletmesini yürüten Almanlar yaparlar. Köprü, o dönem Osmanlı ve Avrupa mimarisinde etkili olan Mağrip üslubuna göre inşa edilecek ve her ayağın uzun minareli mermer kubbeleri arasına çelik halatlar gerilecektir. Projede güvenlik için birçok gözetleme kuleleri ve ne işe yarayacağı bir türlü anlaşılamayan çan kuleleri vardır. Köprü, Mağrip üslubu mimarinin yanı sıra Selçuklu tarzı kubbe süslemeleri ve 16-17. yüzyıl Osmanlı çinileriyle süslenecektir ve Alman mimarlar hükümdara "Ortaya çıkacak eser, Osmanlı Padişahı ve İslam Halifesi olan Abdülhamid'in gücünü cümle âleme ilân edecektir" demektedirler.

Köprünün mimarisi şöyle anlatılıyordu: "İki yakanın arası 600 metre. Projede üç asma köprü olacak ve bu gayet heybetli bir manzara kazanacak. Büyük binanın ortaları minareler ve özel kubbelerle süslenecek. Son direklerle çelik kablolar çekilecek, kubbelerden her birinin kaidesi granit olacak. Köprünün ayaklarının altı, taarruzdan korunmuş şekilde oluşturulacak. Yüksek kuleler, 15 fenerle ışıklandırılacak. Ayrıca kubbeler, çini ve yıldız tuğralarla süslenecek. Köprünün yüksekliği altından büyük bir geminin geçebileceği şekilde inşa edilecek. Kulelerin arasından da tren geçecek."

Çok sayıda lambayla aydınlatılacak olan, üzerine demiryolunun yanı sıra birkaç şeritli bir başka yolun daha yapılmasının planlanmış olduğu proje daha bir sonuca ulaşmadan, 1902 yılında Abdülhamid'e bu defa da bir tünel projesi sunulur. Amerikalı üç mühendisin, Frederic Strom, Frank Lindman ve John Hilliker'in imzalarını taşıyan projeye göre Sarayburnu ile Salacak arasına 16 ayak üzerine oturtulacak olan büyük bir boru şeklinde bir denizaltı demiryolu tüneli inşa edilecektir. Bir lokomotifin çekeceği iki yolcu ve bir de yük vagonu tünelde devamlı sefer halinde bulunacak ve Avrupa'yla Ortadoğu arasındaki ulaşım böylece kesintisiz hale gelmiş olacaktır.

Bu projeler başta ekonomik nedenler ve iç karışıklıklardan ötürü uygulanmamıştır.

Yedikita dergisinden alınmıştır.

DENEME

Elli yaş ve üstündekilere ithaf olunur!

Quid rides?

De te fabula narratur.

Ne gülüyorsun? Bu anlattığım senin hikâyen!

Bir özlem benimkisi... Geriye dönüşü olmayan duyguların birikimi beklide... Giden gelmez bilirim, bilirim de yine de yapamadan duramam. Artık iyiden iyiye şimdiki zamana ait olmadığımı inanmaya başladım. Bir kaçış belki benimkisi evet, evet bir kaçış. Çocukluğuma, özgürlüğüme kaçış. Benim özlediğim, doya doya tadabildiğim çocukluğumda neler yoktu ki? Dünyanın en güzel şehrinde geçti çocukluğum dolu dolu. O güzel şehirle şimdilerde aran nasıl diye soracak olursanız, durun derim durun. Bana bu soruyu ne olur sormayın. Şiirlerde tanıdığım, buram buram içime çekmek istediğim, dünyanın âşık olduğu bu şehirde yaşıyorum ama O benden ben O'ndan habersiz. Elin oğlu Avrupa'dan Amerika'dan gelir de ben oturduğum yerden şehrin merkezine bazen aylar geçer de inemem. Bu güzel şehir bizler için bir zevk bir haz kaynağı olmaktan çıktı sayemizde. Trafiği ile gürültüsü ile velhasıl birçok sorunu ile bir dert topu haline geldi. Tabii bunda onun suçu yok. Suçlu aramaya da gerek yok. Ayna var ya ayna. Geçip

karşısına bakmak kâfi!

Tarifi zor duygular benimkisi. Düşler pazarına çıkarsam dönüp bakan, alan yok. Ama bana lazım, bana gerek, bana ait duygular... Sizi şöyle alıp bir eskiye doğru çok değil kırk sene önceye bir götüreyim mi ne dersiniz? İnanın yormam sizi. Ama ya gönül yorgunluğu? O konuda size garanti veremem. Beni de zaten yoran asıl bu değil mi?

Şehrin insanları artık paylaşmıyorlar ne sevinci, ne kederi, ne de tasayı. Dertlerini kendi kabuğuna çekilerek kendi dünyasında törpülemeye çalışıyor. Ama kimin kimi törpülediği belli değil. Mutlu olamıyor insanlar. Bunu yüzlerinde görmek çok kolay! Mutlu da görünseler sahtedir, inanmayın. Birlik ve beraberlik kalktı insanlarımızdan. Mahalle kavramı sadece adreslerde kaldı. Kâğıt üstünde yani! Falanca mahalle filanca sokak! Yok artık mahallenin namusunu emanet ettiğimiz bekçi baba. Uzun kış gecelerinde insana güven veren düdüklerini çalmayalı çok oluyor. Bizi, mahalleyi sahiplenen kötülerin korkulu rüyası iyilerin dostu, çocukların bekçi amcası yok artık. Omzunda askılığı ile yoğurtçusu, camekânlı sandığı ile çekirdekçisi, at arabasında büyük büyük sepetlerin içinde Çengelköy hıyarı satan zerzevatçısı, güğümü, litresi elinde bozacısı, bakır kazanın içinde sıcacık salep satan salepçisi de yok. O kış gecelerinde karanlığın içinden uzun uzun duyulan, insana hüzün veren bozaaa, bozaaa sesleri de işitilmiyor artık. Kimse ekmek fırınlarına pişirilmesi için tepsi de götürmüyor. Nasıl olsa herkesin evinde bir fırını var. Oysa ne güzel olurdu dönüşte tepsideki börekten, kurabiyeden tırtıklamak. Bakkal kültürü de gitti, hemen hemen yok olmaya yüz tuttu. Mahallenin bakkal amcası, kasap amcası, manav amcası, ayakkabıcısı artık yok oldu. Görebilirseniz Yeşilçam'ın filimlerinde artık. Kimse çocuğunun eline alınacakların listesini tutuşturup bakkala yollamıyor. Nasıl olsa büyük büyük marketler var. Girin içine ne ararsanız bulunur. Derde devadan gayri... Almak istediğinizden çok almak istemediğiniz malları koyuyorsunuz sepetinize. Yazar kasanın önüne geliyorsunuz ve otomatik makine size neyi ne

kadar ve ne zaman aldığınızı anında yazdığı kâğıtta bildiriyor. Soğuk, samimiyetsiz, bize ait olmayan bir kültür! Bakkalın ucuna ip bağlanmış, kulağının arkasına koyduğu küçük kurşunkalemiyle, yaprakları katlanmış, kargacık burgacık yazı ve rakamlardan oluşan defteriyle karşılaştırılmaz bile değil mi? Ya kokuları? Bilir misiniz özledim bakkalların kendine has kokusunu? Şeker kokan, un kokan, gaz kokan, bisküvi kokan, deterjan kokan ve bunların hepsinin karışımından oluşan ve içeriğini bilemediğimiz ama koklayınca size daima bakkalı hatırlatan o kokuyu. Kapısında boncuklardan oluşan sinekliği ile önlüğü kanlı kasaplar yok artık. Vitrinlerindeki sıra sıra dizili koyun etleri de yok. Kasapların kadrolu kedileri artık hayallerde bile kalmadı. Alışveriş kültürü mahalleden büyük AVM' lere kaydı. Göz boyayan sevimsiz, insanları sürekli yutan büyük büyük binalar. Ve bizler gezmek için, bu taş ve çelik yığını ucubelere koşa koşa gidiyoruz. Sadece değişen bunlar mı? Hayır, değil elbette! Ya oturduğumuz evlerimiz ne âlemde?

Göğü delecekmiş gibi gökyüzüne uzanan kocaman binalar. Artık kime meydan okuyorsa? Girişlerinde Frenkçe konulmuş bir sürü isimler olan o devasa yapılar. Sizi içine alan yutan, şehirle bağlantınızı koparan siteler. Benim site dediğime bakmayın. Adları bile değişti. Rezidans, plaza oldu. İçinde yaşam belirtisini gösteren o kadar az işaret var ki? Bu mudur yani, bu mudur? Oysa ben balkonlarında sarı vita yağı kutularındaki begonyalar, kaynanadilleri, camgüzelleri, ortancaların olduğu en uzun boylusu üç, dört kat olan yan yana durup birbirlerine destek verip ayakta duran binaları özledim. Gerçi hakkını yemeyelim, ilaç niyetine bazı mahallelerde zamana ve insanların açgözlülüğüne direnmeye çalışanları var. Onların hepsinin ayrı bir hikâyesi var. Mesela, ovularak silinen parlatılmaya çalışılan tahtaları vardı. Ne kullanırdı ki annemiz onları beyazlatmak için? Arap sabunu, çamaşır suyu! Şimdilerde temizlik maddelerinin elli çeşidi çıktı ama inanın onlarda temizliğin kokusu yok. Eski evlerdeki temizlik kokusu, sabun kokusu yok.

Mevsimi geldiğinde turşu, salça, erişte ve tarhana yapıldı. Çünkü sebzelerin belli bir mevsimi vardı. Kışın domates bulamazdınız. Oysa şimdi öyle mi ya! Her mevsim plastik tadında domatesleri çiğneyip çiğneyip duruyoruz. İlk olgunlaşan turşunun tadı ne güzel olurdu. Ya soba keyfi? Kış gecelerinde soba kenarında uyumak için kıvrılan, annesinin tatlı öpücüğü ile bin bir zorlukla yatağına alınan kaç çocuk var günümüzde? Sobanın arkasında yatmak

onun kendine has çıkardığı o gürültüyü duyarak uyumak nasıl bir duygu? Vücudunuzun sobaya bakan kısmınızın ısındığı ama arkada kalan yanınızın üşüdüğü fakat uykunun tatlılığından bir türlü hareket etmeyişimiz? Acaba kaç çocuk bunu bilir? Hele de lamba sönükse sobanın önündeki camdan, yanan odun veya kömürlerin dışarıya şavkının vurması, oyunlar yapması. Onun üstünde kızartılan kestane, mısır, patates ne kadar lezzetli olurdu. Şimdi öyle mi ya! Sağ olsun kalorifer, klima her türlü ısınma ihtiyacımızı karşılıyor. Sobanız varsa yazdan odun ve kömürünüzü de almak zorundaydınız. Kapının önüne araba ile yığılan ve evin çocuklarının baba ve annelerinin eşliğinde kömürlüğe yığdıkları odun ve kömürler... Kaytariş yok! Yoksa baba dayacağı hazır kıta! O günlerde bir yük gibi görünen bu işin şimdilerde bir özlem sağanağına dönüşeceğini nereden bilirdik ki?

Günümüzde kaç çocuk idare lambasını bilir, onun ışığında ders çalışmıştır? Aslında benimki de soru mu yani? Bilse bilse belki televizyondaki dizilerden bilebilirler ya da evde varsa şark köşesinden.

Dilimiz çözülmeye, açılmaya başladık. Bulisteyi alabildiğince uzatmak mümkün ama ne değişecek? Bunları genç nesillere anlatsanız size ne diyecekler? Yüzünüze bön bön bakacaklar ya da amiyane tabirle kafayı sıyırmış diyecekler. Ben de bahsettiğim şeylerin geri gelmeyeceğini biliyorum. Bir kesme şekerin çayın içinde eridiği gibi gidiyorlar. Yaşım orta yaşın üstünde olduğu halde marjinalleştiğimi fark ediyorum. Bunları çoluk çocuğa da anlatmayla bir şey olacağını da zannetmiyorum. Ne demiş şair; Kelamın kadrin bilene söyle, şalgam pazarında necef satılmaz. Bize kalan bu anıların içinde kaybolmak herhalde! Yuta yuta, sindire sindire her anından zevk alarak kaybolmak. Ama bu işin de bir nöbeti bir sırası var. Bugünü yaşayanlar da gelecekte bizim durumumuza düşmeyecekler mi? Tıpkı bizim düştüğümüz gibi. O zaman onları bekleyen en büyük tehlike ya da ismine ne dersiniz diyin ne olacak? Sevdiklerini yanlarında bulamamak bence! Anne ve babanızın kıymetini iyi bilin. Sağ iseler durmayın gidin onlara sarılın. Kendilerine has kokularının yanında geçmişin de kokusunu bulacaksınız inanın! Neyse lafı fazla uzattık. Kısa keselim de Aydın havası olsun. Galiba en iyisi de bu.

Orhan HANOĞLU

BURAM BURAM İSTANBUL

İstanbul geçmişten günümüze kadar neredeyse tüm medeniyetlerini ilgisini çekmiş, birçok medeniyet bu gizemli ve büyülü güzellikteki şehri elde etmek için mücadele etmiştir. Uzun yıllar Bizans imparatorluğuna ev sahipliği yapan Konstantinopolis yani İstanbul, Fatih Sultan Mehmet'in fethi ile günümüze kadar Türklere yuva olmuştur. Geçmişten beri medeniyetin merkezi konumunda olan İstanbul'da ufak bir gezintiye çıktığımız zaman buram buram yaşanmışlık kokusunu duyarız. Bu koku bizi büyüler ve İstanbul'a âşık eder. İstanbul bize bütün bir şehir gibi gözükse de aslında semt semt birçok şehircikten meydana gelmiştir. Her semtinde ayrı bir kültür ayrı bir yaşanmışlık fakat bunları bir araya getirdiğimiz zaman ortak tek bir değer, tek bir şehir... Laleli'den başlayıp Beyazıt'ta tarihi İstanbul Üniversitesi'nin önünden geçip Çemberlitaş'a doğru giderken tarihi üniversite binası bize tarihten görsel şölen yaşatır. Çemberlitaş'taki ta-

rihi hamam ve kilim halı vb. hediyelik eşya dükkânları oradan Sultanahmet'e doğru devam ettiğimizde Ayasofya ve Sultanahmet Camii, Gülhane Parkı ve eşsiz İstanbul manzarası, Sirkeci'deki neşeli esnaflar, Eminönü'ndeki vapur sesleri, martılar ve eşsiz boğaz manzarası bize İstanbul'u görsel şekilde anlamamızı oradaki yaşanmışlığı, tarihi görmemizi sağlar. Geçmişten günümüze kalan camiler, çeşmeler, kiliseler, yollar, evler bize İstanbul'a tarihi yolculuğa çıktığımız zaman en iyi rehber oluyor. Yolculuğa Beyoğlu'ndan devam ettiğimizde ise daha çok modern ya da batı tarzı yaşamdan izler taşıyan İstanbul'u görüyoruz.

Hiç kin tutmaz bu kent. Yaftalamaz, bir bavula yaşıttırır gibi etiket kondurmaz sırtına. Gün batıp da ay parladı mı ve martılar gökyüzünde ışıklarıyla dolaştığında kaotik yüzünü döner. Kimi evine döner kimi evinden yeni çıkar kimileri de zaten hep volta atmaktadır.

Her vakit güzel insanlara rastlama imkânınız vardır. Gerçi yorar gözlerinizi reklam panoları, otobüste tuttuğunuz yere kadar sızan reklam şablonları. Ama duvar yazıları da vardır, duvar resimleri, grafitiler. Yapılan gudubet alış-veriş merkezleri, gökdelenlerinin yanı sıra güzel, tarihi camileri, çeşmeleri, çarşıları vardır. İstedığınız an girip dinlenebilir, etrafı inceleyebilirsiniz.

Galata Kulesi ve kuleye çıkan yollar, yokuşlar... Ser verip sır vermez bir sessizlik içindedir. İstiklal Caddesi'nin tramvayı hipnozun sarkacı gibidir. Arada çalan çanı kimi zaman uyarır 'bir düş caddesinde unutma'. Caddenin yerlilerine, yerdekilerine uzat elini' diye. Onlar ki bir varlar bir yoklar. Bilinçaltı imgeleleri gibidirler. Caddeden beslenirler. Duyabilirsen seslerini yakalarsın özgürlüğün ritmini.

İstanbul kültürel olarak ülkemizi besleyen bir şehirdir. Entelektüelleriyle, ressamaları, şairleri, yazarları, romenleri, müzisyenleri, sinemacıları ve daha niceleriyle... Peki, bu sıra dışı ve büyüğü kenti bir bütün haline getiren semtin isimleri nerden geliyor? İstanbul semtlerinin isimlerinin ilginç hikâyeleri vardır. İstanbul'un semtlerinin önemli bir kısmı fetihten sonraki yoğun imar faaliyetlerinden dolayı Fatih Sultan Mehmed döneminin hatıralarını taşır. İstanbul semtlerinin bir kısmının hikâyesi şu şekildedir:

AHIRKAPI: İstanbul'un Marmara kıyılarındaki yedi kapılarından biridir. Has ahırın yani padişahın atlarının konulduğu ahırın burada olmasından dolayı bu isimle anıldı.

AKSARAY: İstanbul fethedildikten sonra Anadolu'nun çeşitli yerlerinden Türkler getirtilerek buraya iskân edilmişti. Aksaray'dan gelenler bu semte yerleştiler ve geldikleri yerin adını verdiler.

ALTUNİZADE: Osmanlı'nın son döneminde Ayan Meclisi üyelerinden Altunizade İsmail Zühtü Paşa'nın burada yaptığı camiden aldı adını.

ANADOLUHİSARI: Osmanlı hükümdarı Yıldırım Bayezid tarafından İstanbul'u kontrol edebilmek için yaptırılan kaleden adını alır.

ARNAVUTKÖY: Eski bir yerleşim yeri olan bu semt 18. Yüzyılın son yıllarında tamamen yanmıştı. Bu yangından sonra köy Sadrazam Mehmed Paşa tarafından yeniden kuruldu ve buraya Arnavut kökenli insanlar yerleştirildi. Semt bundan dolayı Arnavutköy olarak tanındı.

AYVANSARAY: İki rivayet vardır. Burasının eski adı Aya Mamas'tı ve bu ismi taşıyan aziz için yaptırılmış bir kilise ve saray mevcuttur. Eski ismin halkın ağzında Ayvansaray'a dönüşmüştür. Diğer rivayete göre ise Türkçe Eyvan'dan gelir. Manası dışarıya açık demektir.

BAĞDAT CADDESİ: Osmanlı döneminde Üsküdar'dan Bağdat'a giden kervanlar bu yoldan geçerlerdi. İran seferlerine de bu yoldan çıkılırdı. Bu yüzden şimdi İstanbul'un en gözde mekânlarından birisi olan bu yer, Bağdat caddesi diye anılır.

BAKIRKÖY: Osmanlı'dan önce kullanılan Makriköy ismi zamanla Bakırköy oldu.

BALAT: Rumca saray demek olan “Palation” kelimesi zamanla halk ağzında Balat’a dönüştü.

BALTALİMANI: Kemik hastanesi ile ünlü bu semt, Fatih dönemi deniz kuvvetleri komutanı Baltaoğlu Süleyman Bey’den ismini aldı. İstanbul kuşatması sırasında Baltaoğlu, Osmanlı Donanması’nı bu limanı demirlemiştir.

BAYRAMPAŞA: Dördüncü Murad dönemi sadrazamlarından Bayram Paşa’dan adını aldı.

BEBEK: Fatih döneminde bu bölgenin muhafazası için tayin edilen bölükbaşının lakabı, semtin ismi oldu.

BEŞİKTAŞ: Birkaç rivayet vardır. Barbaros Hayreddin Paşa’nın türbesine konulan Doplokionion sütunlarının beşiğe benzemesinden dolayı semtin adını Beşiktaş olduğu söylenir. Bir diğer rivayete göre Osmanlı Donanması’nın demir attığı yer olan bu semtteki limanda gemilerin rıhtıma bağlanması için Barbaros tarafından beş adet taşın dikildiği ve bu yüzden semtin bu adı aldığıdır.

BOSTANCI: Semt, adını eskiden her türlü meyve ve sebzenin yetiştirildiği bostanlardan biri olmasından alıyor.

CAĞALOĞLU: 16. Yüzyıl sadrazamlarından Cığalazade Sinan Paşa’nın sarayı burada bulunurdu. Cığalazade ismi halk arasında zamanla Cağaloğlu’na dönüştü.

ÇEMBERLİTAŞ: Bizans’ın en önemli meydanların-

dan Constantinus Forumu’nun bulunduğu yerdeki büyük sütunlardan birisi olan Çemberlitaş, semte adını verdi.

ÇENGELKÖY: Eskiden gemi çapaları bu köyde yapıldığı için isminin buradan geldiği tahmin ediliyor.

EMİNÖNÜ: Osmanlı döneminde çarşıdaki esnafı denetleme yetkisi ‘Emin’lere aitti. Semt, adını burada bulunan ‘Gümrük Eminliği’nden alıyor.

ETİLER: Semtin ismi 1950’li yıllarda Etibank’ın ortaklığı ile bu bölgede kurulan Etiler Yapı Kooperatifi’nden alır.

FINDIKZADE: Osmanlı dönemi âlimlerinden Fındık Mustafa Efendi’nin oğlu Hattat Fındıkzade İbrahim Efendi’nin bu semtteki Nuri Dede Mescidi’ne gömülmesinden dolayı bölge onun adını almıştır.

FERİKÖY: Semt adını Sultan Abdülmecit ve Abdülaziz dönemlerinde yaşayan Madam Feri’den alıyor. Bölgede bulunan geniş topraklar padişah tarafından Madam Feri’nin eşine bağışlanmıştı. Ama eşi ölünce semt onun ismiyle anılmaya başlandı.

GALATA: Gala, Rumca da “süt” anlamına geliyor. Bir rivayete göre Galata’nın adı semtteki süthanelere gönderme yapılarak türetildi. Başka bir görüşe göre ise İtalyanca ‘denize inen yol’ anlamına gelen ‘galata’ kelimesi düşünülerek bu isim verildi.

KADIKÖY: 1453’te şehrin fethedilmesinden sonra İstanbul’un ilk kadısı olan Hızır Bey’in burada oturmasından dolayı semt bu ismi almıştır.

OKMEYDANI: Fetih Ordusu kuşatmanın bir kısmını burada kurulan karargâhta geçirmiş. Sementin ismi de böylelikle Okmeydanı olarak kalmış.

SARIYER: Sementin adı bu bölgede gömülü olan Sarı Baba'dan geldiği söylenir. Ancak bu bölgede bakır bulunması ve toprağın sarı renkte olmasından dolayı Sarıyer ismini almıştır.

ŞİŞLİ: Şiş yapımıyla uğraşan ve Şişçiler diye anılan bir ailenin burada bir konağı olduğu ve Şişçilerin konasının zamanla değişikliğe uğrayarak 'Şişliler'in Konağı' hâline gelmesiyle sementin adının Şişli olarak kaldığı anlatılıyor.

ŞAŞKINBAKKAL: Henüz yerleşimin olmadığı dönemlerde yaz günleri denizden yararlanmak için bölgeye gelenlere bir bakkal dükkânı açıldığını görenler, burada iş yapılmayacağını düşünerek bakkala "şaşkın bakkal" yakıştırmaları yaptılar. Bundan sonra da semt Şaşkınbakkal olarak anılmaya başlandı.

TAHTAKALE: Sözlük anlamı 'kale altı' olan Taht-el-kale'nin bozulmasıyla Tahtakale'ye dönüşen sementin, Mercan ya da Beyazıt dolaylarındaki eski sur benzeri yapının aşağı kotunda yer aldığı için bu ismi aldığı tahmin ediliyor.

TAKSİM: Osmanlı zamanında sucuların; suyu, halka taksim ettikleri yer, Taksim olarak anılmaya başlandı.

TEŞVİKİYE: Sultan Abdülmecit'in bir mahalle kurulması için teşvikte bulunduğu sementin adı Teşvikiye olarak kaldı. Bu durumu, Harbiye Karakolu ile Rumeli ve Valikonağı Caddelerinin kesiştiği kavşakta bulunan iki taş belgeliyor.

TOPKAPI: Bölgede bulunan topçu kışlası ve top dökümhanesi semte ismini verdi.

UNKAPANI: Bazı satış yerlerinde Arapça'da 'Kaban' adını taşıyan büyük teraziler bulunduğundan, buraları Kapan adını taşırdı. Sahiline buğday ve arpa yüklü gemiler demirlediğinden, semt bu adı aldı.

ÜSKÜDAR: Bizans devrinde, Skutari denilen asker kışlaları, şehrin bu yakasında yer aldığı için semt Skutarion diye anılıyordu. Bu isim zamanla Üsküdar'a dönüştü.

VEFA: Sement ismini Fatih Sultan Mehmed dönemi şeyhlerinden Şeyh Vefa adına yaptırılan külliye den

aldı.

Şehir ve Kültür, İSTANBUL ve Tarihi tersten okumak isimli eserlerden alıntılanmıştır.

BAŞKA BİR AÇIDAN 31 MART HADİSE'SİNE BAKIŞ

Hareket Ordusu içinde Bulgar kıtaları da bulunmaktaydı. En önemli çarpışmalar Taş Kışla etrafına olmuştu. En çok zayıtı burada verdiler. Yaralılar tramvaylarla taşınmış, bu arada birkaç yabancı foto muhabiri de yaralanmıştı. 22 koldan şehre giren hareket ordusu üç gün içinde İstanbul'a hâkim olmuştu. Bu arada birçok kişinin bilmediği bir olayı da burada belirtmek gerekmektedir. Hareket Ordu'su çok dağınık bir şekilde şehre birkaç noktadan girdi. Bir iki yerde gayet zayıf mukavemet görerek harb verdi. 11. Süvari alayı Fatih civarını işgal etmişti. Çeşitli milletlerin kabadayıları silahlarını Fatih Camii'ne çevirdiler ve bütün hırsları ile camiyi kurşun yağmuruna tutarak hırslarını öyle teskin ettiler. Bir nevi Fatih Sultan Mehmet'ten intikam alıyorlardı. O kurşunların izleri günümüzde hala (Yazımızdaki fotoğraflarda bu durumu belgelemektedir.) görülmektedir. **(Bu olay günümüzde birçok insan tarafından bilinmemektedir.)**

Yıldız Saray'ı henüz işgal edilmemişti. Saray, Balmumcu, Dikilitaş taraflarından sarılmış mevzilere toplanarak yerleştirilmişti.

Bu faciada hiçbir kusuru ve katkısı olmayan II. Abdülhamid kaynağı Siyonist ve Masonlar olan bu iç harbe şiddetle karşıydı. Bu yüzden mukadderata boyun eğmiş sakin ve vakur bir şekilde sonucu bekliyordu. Bu arada Rus elçisi arabası ile saraya gelmiş Çarın

selamlarını sunmuş, Padişahın sıhhatini öğrendikten sonra Çar tarafından bir arzularının olup olmadığı yolunda bir soru sormuştu. Bu davet üstü kapalı bir kaçışı bünyesinde barındırmaktaydı. Padişah, başkâtip aracılığıyla şu cevabı göndermiştir. Çar hazretlerine teşekkür ve selam ederim. Sıhhatim yerinde ve bir arzum yoktur. Sultan Abdülhamid Han Rus elçisine verdiği cevaptan sonra başkâtibe şöyle söylemiştir;

- **Görüyor musun Cevat Bey! Rus sefiri ne demek istiyor. Allah bana böyle bir karar verdirmesin. Mukadderatın her cilvesine razıyım. Ecdadımın mezarı nerede ise benimki de orada olacaktır.**

Aleyhinde, Müslüman Türk düşmanlarının senelerce yalan ve iftira kustukları koca Osman oğlu ne şahane bir karar veriyor. Büyük bir imparatorluğun idaresini ellerine alıp da onu on seneye varmadan param parça eden ve altmış bini idam edilmek suretiyle sayıları milyonları bulan insanın başını yiyen komite erkânı böyle bir büyüklük gösterememişler ve yabancı ellere firar etmişler ve oralarda birer kurşunla öldürülmüşlerdi. Yalnız bunlardan Enver Paşa, İstanbul'u terk etmeden bir gün evvel Mersinli Cemal Paşa'ya;

- Paşam, bütün yaptıklarımın hesabını vermeye hazırım. Biz Turan yapmak istedik, viran olduk. Bi-

zim asıl mesuliyetimiz Sultan Hamidi anlamamak ve Siyonizm'e alet olmaklığımızdır. Acıdır fakat hakikat bu! Demişti.

Bu tarihi olay gerçekleşirken bazı paşalar, velinimetlerini son damla kanlarına kadar müdafaa için padişahı ısrarla müsaade istiyorlardı. Yine aynı şahane ve gür ses yükseldi;

- Bir insan için cana kıyılmaz! Kardeşkanı dök-türmem. Ne istiyorlarsa yapsınlar. Saraya beyaz bayrak çekiniz! Emrini vermiştir.

Saray mukavemetsiz ele geçti. Ve otuz üç sene bu milletin geleceğine el koymuş ve düşmanların iftiralının tersine olarak hayatını milletin ve vatanının yükselmesine adanmış olan sultan gayet metin ve sakin bulunmuştur. Bir az sonra içlerinde hiçbir Türk bulunmayan dört kişi huzura girdi. Bunlardan biri olan Esat Toptani;

- Millet seni azletti!

Deyince padişah aynı vakur ve gür sesiyle;

- Azil değil hal, demek istiyorsunuz?

O zaman şeyhülislam Ziyaeddin efendinin verdiği fetva Arif Hikmet Paşa tarafından okundu. Bunu sonuna kadar sükûnetle dinleyen padişah;

- Zalike takdir-ül aziz-ül âlim!

Diye mukabele etti ve karşısında duran Emmanuel Karasso'yu göstererek çok manalı bir ifade ile

- Pek ala bu Yahudi'nin hilafet makamında işi ne!? Diye gürledi.

Yeni padişahın cülusunu ilan eden toplar, Siyonizm'in padişahı intikamının alındığını uşakları

Masonlar ve yardımcılarının arzularının yerine getirildiğini ilan ediyordu.

Yazının hazırlanmasında Cevat Rifat Atilhan'ın 31 Mart Faciası kitabından yararlanılmıştır.

SOKRATIN ÖLÜMÜ

...Sokrates: “Artık gidip yıkanma zamanı geldi. Zehri içmeden önce yıkanmak yerinde olur sanırım. Bir ölüyü yıkama işini kadınlara bırakmamalı” dedi. O zaman Kriton söze karıştı: “Peki Sokrates, dedi; buradakilerden ve benden, çocukların ve daha başka şeyler üstüne isteklerin nedir? Ne dileğin varsa söyle; sevdiğimiz için seni, canla başla yaparız”. “Ne mi istiyorum sizden? Dedi, her zaman ne istedimse onu: Kendi kendinize iyi bakın, böylece hem benim için, hem benimle ilgili her şey için, hem de kendiniz için gereğinde yapılacak olanı seve seve yaparsınız; şimdiden söz vermeseniz bile. Ama kendinize bakmazsanız, eskiden ve bugün konuştuklarımızdan çıkan sonuçlara göre yaşamazsanız, ne kadar söz vermeniz, ne kadar yemin etseniz boştur”. “Peki, öyle olsun, dedi Kriton, elimizden geleni yaparız. Ama nasıl gömelim seni? Onu söyle bari”. “Nasıl isterseniz öyle. Ölünce artık tutamazsınız ki beni, kaçmış olurum elinizden”.

Bunları söylerken, tatlı tatlı güldü, bize doğru bakarak: “Dostlar, dedi, Kriton’u bir türlü inandıramıyorum ki, asıl Sokrates şu anda sizlerle konuşan, her sözüne belli bir düzen veren Sokrates’tir: Ona kalırsa, ben biraz sonra ölecek olan Sokrates’im: Nasıl gömüleceğini sorduğu Sokrates...”

Bu sözler üzerine Sokrates kalktı, yıkanmak için başka bir odaya gitti. Kriton da O’nun la gitti, bekleyin dedi bize. Biz de kendi aramızda konuşarak bekledik, o gün orada söylenen sözler üzerinde durduk. Başımıza gelen felaketin büyüklüğünü, Sokrates’le bir baba kaybettiğimizi, ömrümüz boyunca yetim kalamış olduğumuzu söyledik birbirimize.

Yıkandıktan sonra çocukları geldi yanına. (İkisi çok küçük, biri büyükçe üç çocuğu vardı). Kadınlar da girdi içeri. Sokrates onlarla Kriton’un yanında konuştu, öğütler verdi, son isteklerini söyledi. Sonra kadınlarla çocukları dışarı çıkarttı, bizim yanımıza geldi.

Bir hayli kalmıştı yandaki odada; güneş de batmak üzereydi. Gelir gelmez oturdu, fazla bir şey konuşmadı artık. On birlerin adamı içeri girdi. Sokrates'in önüne gelerek: "Sokrates, dedi, sen başkaları gibi değilsin; onlara hâkimlerin adına zehri içmelerini söylediğim zaman kızıyorlar bana, küfrediyorlar. Sen buraya gelmiş insanların en değerlisi, en anlayışlısı, en iyisisin. Bunu birçok davranışların gösterdi bana. Bugün bile, bana hiç kızmadığını görüyorum. Ölümüne kimlerin sebep olduğunu, kimlere kızman gerektiğini biliyorsun da ondan... Haydi, uğurlar olsun. Madem kurtuluş yok, bari rahat ölmeye çalış". Sözlerini bitirirken başını arkaya çevirip ağladı ve gitti. Sokrates arkasından: "Sana da uğurlar olsun, dediğin gibi yaparım" dedi. Sonra bize döndü: "Ne iyi adam, dedi, buraya geldim geleli sık sık görmeye geldi beni, zaman zaman da konuştuk onunla; az bulunur böylesi; bugün de candan ağladı benim için. Haydi, Kriton, dediğini yapalım adamın. Getirsinler zehri hazırsa, değilse söyle de ezsinler". O zaman Kriton: "Evet ama dedi, güneş daha batmadı sanıyorum, dağların üstünde olacak. Hem sen de bilirsin ki, çokları zehri geldikten çok sonra içerler. Daha önce güzel yemek yer, istediklerini içerler. Madem vakit var, acele etme sende". "Kriton, dedi Sokrates; o adamlar böyle yapmakla haklıdır, çünkü bununla bir şey kazandıklarını sanırlar; bense yapmamakta haklıyım, çünkü bir şey kazanacağımı sanmıyorum. Zehri biraz daha geciktirmekle kendi kendime gülünç olurum; hayata boşuna yapışıyorum, tükenmek üzere olan bir şeyi tutmaya çalışıyorum diye. Haydi, haydi dediğimi yap, boyuna karşı koma bana."

Bunun üzerine Kriton köşede bekleyen uşağa işaret etti. Uşak çıktı, biraz sonra zehri verecek adamla döndü. Bu adam ezdiği zehri bir tas içinde elinde tutuyordu; onu görünce Sokrates: "Gel bakalım ahbap, dedi; bu işleri en iyi bilen sensin, söyle bana yapacağımı". "Kolay, dedi adam, içtikten sonra odanın içinde dolaşırsın, bacaklarında bir ağırlık duyunca uzanırsın, zehir de yapacağını yapar". Bu söz üzerine tası uzattı. Sokrates tası aldı ve inanır mısınız Ekhekates? Ne kılı kıpırdadı, ne rengi attı, ne bir şey. Her zamanki boğa bakışını, alttan alttan adama çevirerek: Ne dersin? Dedi, bu sunduğundan Tanrı için biraz dökmeye izin var mı? Yok, mu?". "Sokrates, dedi adam, zehri tam yeteceği kadar eziyorum". "Anlıyorum, dedi Sokrates, ama herhalde Tanrıya dua etmeye izin vardır; öteye gidişim daha kolay olsun diye; dilerim öyle olsun". Bunu söyler söylemez hiç yüzünü buruşturmadan tası su içer gibi dibine kadar dikti.

O ana kadar hepimiz ağlamamak için kendimizi tutmuştuk, ama zehri içtiğini görünce dayanamadık artık. Ben de boşandım. Başıma çektiğim örtünün altında ona değil, kendi kendime, böyle bir insanın dostluğundan olacağıma ağlıyordum. Kriton benden önce boşanmış, kalkıp uzaklaşmıştı. Başından beri ağlayıp duran Apollodoros, şimdi gözyaşlarına acılı, öfkeli bağrıışmalarını da kattı. Onun bu hali Sokrates'ten başka oradakilerin yüreklerini sarstı. Sokrates: "Ne oluyorsunuz, dedi, ne tuhaf adamlarsınız, insan böyle uğursuz sözler duymamalı ölürken. Haydi, tutun kendinizi, dayanıklı olun!". Bunu duyunca utandık hep, yaşlarımızı tuttuk. O odada dolaşıp duruyordu. Bir ara, bacaklarını ağırlaştırıyor, dedi. Adamın söylediği gibi sırt üstü uzandı. O sırada adam elini bastırıp Sokrates'in bacaklarını yokluyordu. Ayağını kuvvetle sıkıp Sokrates'e acı duyup duymadığını sordu. "Hayır" dedi Sokrates. Adam daha yukarıları sıktı ve bize katlaşıp soğumaya başladığını gösterdi. Göğsüne dokunarak, soğuma yüreğine yaklaşıncaya gidecek, dedi. Soğuma karnına doğru yayılmıştı ki, yüzüne örttüğü örtüyü kaldırdı, şu sözler dudaklarından çıkan son sözler oldu: "Kriton, dedi Asklepios'a bir horoz borcumuz var, dostlar ödemeyi unutmasın sakın". "Peki, öderiz, dedi Kriton, başka bir diyeceğin yok mu?" Cevap vermedi Sokrates, bir an sonra birden kasıldı. Adam yüzünü açtı, Sokrates'in bakışı donmuştu. Bunu görünce Kriton ağzını ve gözlerini kapadı.

Platon'un Devlet adlı kitabından alınmıştır.

ETKİNLİKLERİMİZ

Yaptığımız etkinlikleri sizlerle paylaşmadan önce bu etkinliklerdeki temel mantığımızı ifade etmek istiyoruz. Bir iş sadece yapmak için yapılmamalıdır. Yaptığınız iş planlı, programlı olmalı, içinde bir veya bir çok amacı barındırmalı ve sonucunda da öğrencilerimize yönelik kazanımlar sağlamalıdır. Etkinliklerin planlanmasındaki temel anlayışımız budur.

Bu amaçla gerek programlarımızda gerekse gezilerimizde bu doğrultuda hareket ederek öğrencilerimize faydalı olmayı amaçladık. Aşağıda 2013 – 2014 eğitim ve öğretim yılında yaptığımız faaliyetlerin listesini ve bazı etkinliklerden fotoğraf karelerini sizlerin takdirine sunuyoruz.

ÇANAKKALE GEZİSİ

*Çınar Koleji 5. Sınıf
öğrencileri 2 Mayıs
2014 Cuma günü
Çanakkale’de idi.*

Genç Çınarlar köklerinin izinde, atalarına vefa borcunu ödemek için Sosyal Bilgiler Zümresi’nin organizasyonu ve İngilizce Zümresi’nin rehberliğinde Gelibolu yarımadasına gitti; Çanakkale Savaşları’nın tamamının gerçekleştiği Eceabat’ta İstanbul’un ve hatta Türkiye’nin gerçek sahiplerini ziyaret etti.

Her metrekaresi şehit kanıyla korunmuş ve bereketlenmiş topraklarda 57. Piyade Alayı Şehitliği, Bomba Tepesi, Sahra Hastanesi ve adım attığımız her nokta yüreğimizden, ciğerimizden bir parçayı aldı ve şehitlere yoldaş olarak bıraktı.

Öğrencilerimizden Yavuz Selim Şenses şöyle diyordu efsanevi kahramanlar için:

“Nice yiğitler vardı ki kanının son damlasına kadar savaştı, bayrağı için savaş meydanında ölümü hiçe saydı... Nice delikanlılar vardı ki tahsilini yarıda bırakıp cepheye koştu... Ve nice analar, dondurucu soğukta cepheye yardım taşıdı...”

Şehidim! Sizler bu şanlı bayrağı, istiklâlimizi koruyabilmek için; milletçe namusumuza uzatılmaya çalışılan kirlî ve kanlı elleri kesebilmek için bedeninizi bu yurda siper ettiniz. Sizin gibi şan ve şerefi için yaşamış ve yine şanı ve şerefi ile şehit olmuş ataların torunları olmaktan çok büyük mutluluk duyuyoruz. Belki şimdi elimizden tek gelen mezarınız başında, mezar taşı dahi olmayan sizler için dua etmek. Sizin eriştiğiniz makama erişebilmeyi arzu etmek, niyaz etmek...”

ÇANAKKALE ŞEHİTLERİNİ ANMA PROGRAMI

*Vurulup tertemiz alnından uzanmış yatıyor.
Bir hilal uğruna Yarab ne güneşler batıyor...*

Akif'in dizelerinde bahsettiği o mübarek şehitlerimizi biz de Çınar Eğitim kurumları olarak tüm kampüslerimizde ilkokul, ortaokul ve lise kademelerimizde andık. Öğretmenlerimizin özveri ile hazırladıkları programlar büyük beğeni ile izlendi. Anma etkinlikleri salon programı ve sergi şeklinde yapıldı. Başakşehir kampüsümüzde Çanakkale Şehitleri Anıtı ve sembolik şehit mezarlarının maketleri büyük beğeni topladı. O kadar ki ilkokula giden minik öğrencilerimizin sembolik mezarlıkta dua ettiklerini gördük. Ayrıca öğrencilerimizin hazırladığı Çanakkale konulu fotoğraf

sergisi de görülmeye değerdi. Günün en önemli olayı ise okulumuz Yaşam becerileri merkezinin Mutfak Sanatları Atölyesinde hazırlanan ve Çanakkale Savaşlarında askerlerimizin en önemli mönüsü olan bulgur pilavı ve hoşafın hazırlanarak sergiyi ziyaret edenlere ikram edilmesi idi. Çanakkale ruhunu unutmamak ve unutturmamak ümidiyle...

ARKEOLOJİ MÜZESİ GEZİSİ

Büyükçekmece ve Çekmeköy kampüslerimizin öğrencileri okulda öğrendikleri tarih bilgilerini yerinde gördüler. Arkeoloji Müzesi gezisinde öğrencilerimiz tarihin derinliklerine masal tadında bir yolculuk yaptılar. Onları geri getirmek ise tabî ki öğretmenlerine düştü. Kocaman heykellerin bulunduğu müzede öğrencilerimiz neşeli ve zevkli anlar geçirdi. Onların bu hallerini gördükçe insanın öğrenci olma isteği uyanıyor.

BİR YETİME SEN DE DEVA OL ETKİNLİĞİ

Anne yok baba yok. Başını okşayacak sıcak bir ele muhtaç. Biz rahat ve huzur içinde onlar ise silahların gölgesinde yaşıyorlar. Kimlerden mi bahsediyorum? Filistin'deki kardeşlerimizden. Okulumuzun Değerler Eğitimi biriminin çalışmalarına bizde Sosyal bilimler koordinatörlüğü olarak elimizden gelen tüm desteği verdik. Bu amaçla öğretmenlerimiz öğrencilerimizin harçlıklarıyla biriktirdikleri yardım paralarını bir yardım kuruluşuna aktararak o yetimlerin yüzlerini bir nebze olsun güldürmeye çalıştılar.

CUMA SOHBETLERİ

Peygamber Efendimizin “Din nasihattir” hadisi şerifinden hareketle Büyükçekmece kampüsümüzde ortaokul kız öğrencilerimize yönelik bir çalışmamızdır. Cuma gününün farkındalığını sağlamak ve dini

bilgilerini artırmak amacıyla öğretmenlerimiz Emel Gör ve Ayça Uğuzdağ rehberliğinde yapılan bu çalışmanın öğrencilerimize büyük yararlar sağladığını gördük. Bu tip çalışmaların artması temennisiyle...

DENİZCİLİK MÜZESİ GEZİSİ

Dünya denizlerini asırlarca sahiplenmiş bir milletin çocukları olarak elbette denizciliğe yabancı kalamazdık. Çekmeköy kampüsümüz lise öğrencileri öğretmenleri Cengiz Selvi rehberliğinde denizcilik müzesini gezdiler. Müzenin büyüğü atmosferi öğrencilerimizi çok etkiledi. Hayranlıklarını gizleyemeyen öğrencilerimiz mutluluk ve övünç içinde müzeden ayrıldı.

DÜNYA FELSEFE GÜNÜ ÇALIŞTAYI (BAŞAKŞEHİR)

Çınar Koleji Öğrencileri ile Dünya Felsefe Günü Etkinliğinde;

Her yıl kasım ayının üçüncü Perşembe günü kutlanan Dünya Felsefe Günü dolayısı ile İstanbul Liseleri Felsefe Kulüpleri Platformu'nun organize ettiği Koç Üniversitesi'ndeki çalıştaya katıldık. Türkiye Felsefe Kurumuna bağlı bu çalışmada "Kent ve Felsefe", "Din ve Eylem", "Köle ve Efendi diyalektiği", "Direniş

Psikolojisi" konularında ileriye dönük çalışmalar için tanıtımlar yapıldı. Her öğrenci yıl boyunca çalışmalar yapacağı atölyeleri belirledi. Programın ikinci oturumunda ise "Story of Stuff" adlı kısa video çerçevesinde eşyalarımız hakkında yeniden düşünme imkânı bulduk. Bu çalışma bizim ufukumuzu oldukça genişletti. Bir sonraki Dünya Felsefe Günü etkinliğini ipe çekiyoruz.

EVLAD-I FATİHAN GEZİSİ

Öğrencilerimizin tarih şuurunu artırmak amacıyla Başakşehir Kampüsümüz ortaokul öğrencilerine yönelik düzenlenen Bosna Hersek gezisi 1 – 4 Mayıs 2014 tarihleri arasında gerçekleştirildi. Bosna Hersek'in tarihi ve kültürel mekânlarına yapılan ziyaretler sonrasında, 1992-1995 yılları arasında şehit edilen 300.000 Müslüman Boşnak'ın yattığı şehitlik ziyaret edildi. Öğrencilerimiz Avrupa'nın bu en yeşil

ve en verimli topraklarında, dedelerinin ayak izleri ve kardeşlerinin acıları, gözyaşlarıyla buluştular. Geziye katılan öğrencilerimizin gezi sonrasındaki ortak kanaati şu oldu:

"Buralar bizim, bizden ve mutlaka görülmeli, asla unutulmamalı..."

GÖZNURU ETKİNLİĞİ

Bir an için gözlerinizi yumun ve sizi böyle bir hayatın beklediğini düşünün. Ne kadar kötü değil mi? Daha da kötü olan başka bir şey de böyle bir durumdan kurtulmanın yaklaşık 100 \$ civarında bir para ile gerçekleşeceği. Ama Afrika'daki insanları pençesine alan bu göz hastalığından kurtulmanın bedelini o insanlar veremiyor. O halde biz ne güne duruyoruz dedik ve göz nuru etkinliğini başlattık. Yaptığımız bu etkinliğin herkesin derdine deva olmayacağını biliyoruz. Ama bazı insanların geleceğini aydınlattığımızı da biliyoruz. Okulumuzun gerçekleştirdiği bu tür etkinliklerde biz de sosyal bilimler koordinatörlüğü olarak yer almaktan büyük gurur duyuyoruz.

HARÇLIKLARIMIZI PAYLAŞALIM ETKİNLİĞİ

Küçük çocuklar için harçlık ne demek? Elbette çok anlam taşır. Büyükçekmece Çınar Ortaokulu öğrencileri yaptıkları bu etkinlikte biriktirdikleri harçlıklarını ihtiyaç sahibi ailelerle paylaşmayı kendilerine ilke edindiler. Yardıma ihtiyacı olan ailelerin belirlenmesinden sonra onları incitmeden Peygamberimizin "sağ elin verdiği sol elin görmemesi" hadisi düsturu ile hareket ederek yardımlarını öğretmenleri eşliğinde yaptılar. Biz de onları bu güzel hareketlerinden dolayı kutluyoruz.

HARBİYE ASKERİ MÜZE GEZİSİ

Topal Tevfik silahını sadrazam Mahmut Şevket Paşa'ya doğrulttu. Tam beş el silah sesi duyuldu. Mahmut Şevket Paşa arabasının içinde kanlar içinde koltuğa yığıldı. Şaşırmayın neden mi bahsediyorum? Büyükçekmece kampüsümüz öğrencileri tarih öğretmenleri Fatih Evran'dan Harbiye Askeri Müze'de tarih

dersi dinliyorlar. Yaparak ve yaşayarak öğrenim metodunu kullanan öğretmenimiz müzenin tarih kokan atmosferinde derslerini işlerken öğrenciler de pür dikkat onu dinliyorlardı. Okul dönüşü öğrencilerimizin dudaklarından böyle etkinliklerin sık sık yapılması kelimeleri dökülüyordu.

KALİGRAFİ SERGİSİ VE KUM SANATI GÖSTERİMİ (BAŞAKŞEHİR)

Dünyaca ünlü ödüllü kaligrafi sanatçısı Oğuz Kızıklı sosyal bilimler zümresinin organizasyonu ile Başakşehir kampüsümüzde öğrenci, öğretmen ve idarecilerimize yönelik bir etkinlik yaptı. Etkinliğimizin amacı öğrencilerimizdeki sanat anlayışının ve estetik düşüncenin gelişmesine katkı sağlamaktır. Sanatçımızın öğ-

rencilerimize Çınar Kongre Merkezinde sunduğu Kum Sanatından örnekler gösterimi büyük beğeni topladı. Kızıklı'nın lise binamızın tören alanında sergilediği kaligrafi çalışmaları da yoğun ilgi gördü. Öğrencilerimiz sanatçımıza isimlerini yazdırmak için kuyruk oluşturdular.

KARNE HEDİYESİ BİZDEN KAMPANYASI

Başakşehir kampüsümüz lise tarih öğretmenlerinden Murat Çevik'in Değerler Eğitimi birimimiz ile ortak çalışması sonucunda yapılan kampanyamız. Dersine girdiği öğrencilerinden toplanan harçlıklarla öğretim yılı sonunda başarılı fakir çocuklara karne hediyesi olarak 3 adet bisiklet alınmış ve belirlenen başarılı çocuklara verilmiştir. Ne diyelim başarıları devam etsin, bisikletlerine de güle güle binsinler...

KÖYDE BAYRAMLAŞMA ETKİNLİĞİ

- Anne biz bayramlaşmaya gitmeyecek miyiz? Annesi;
- O nasıl söz oğlum elbette gideceğiz. Niçin sordun dedi?
- Geçen gün öğretmenimizle bir köye bayramlaşma ve yardımlaşmaya gittik de oradan aklıma geldi. Dedi minik Çınarlı.

Bu sözleri paylaşmayı, bölüşmeyi ve ümmet bilincine sahip olmayı ilke edinen Çınar koleji öğrencilerinin ağzından duymak mümkün. Bu amaçla Büyükçekmece kampüsümüzdeki öğrencilerimizle birlikte Kurban bayramı arifesinde Çatalca'nın bazı köyelerine geziler düzenledik. Değerler eğitimi birimi ile ortaklaşa yapılan bu gezilerden öğrencilerimiz çok memnun ayrıldılar. Ne diyelim bize de gelecek sene tekrarını dilemek düşünüyor herhalde...

KURBAN ORGANİZASYONU

Okulumuzun düzenlemiş olduğu bu etkinliğe biz de öğretmenlerimizle destek verdik. Yıllarca et yemeyen insanlar. Pet şişelerdeki suları bir su nasıl beyaz olur diyerek içmeyen insanlar. Pet şişelerdeki suları misafirlığe gittiklerinde hediye olarak götüren insanlar. Sizi çok mu şaşırttık. Ama gerçek hiç de öyle değil. Organizasyondan dönen öğretmenlerimizin an-

lattıkları bizi hayretten hayrete düşürdü. Elimizdeki nimetlerin değerini bilmediğimizi, şükürümüzü az yaptığımız bir kez daha hatırladık. Bu organizasyonlarla Afrika'daki kardeşlerimizin yaralarına bir nebze olsun derman olmaya çalıştık. Sizleri de bu tür organizasyonlarda görmek isteriz...

KUZEY EGE GEZİSİ

Başakşehir Kampüsümüz bu sene tarih ve turizmi bünyesinde barındıran güzel bir geziye imza attı. Okulumuz 9 – 10 – 11. Sınıfları kız ve erkek öğrencilerine yönelik ayrı ayrı yapılan bu gezide Ege yöresindeki ilkçağ medeniyetleri ve Kurtuluş Savaşı'nın geçtiği mekânlar gezilirken aynı zamanda öğrencilerimiz kendilerine Ege Deniz'inin masmavi sularına da bıraktılar.

Dönüşlerinde onları klasik söylemle karşıladık. Yediğiniz içtiğiniz sizin olsun gördüklerinizi anlatın. Geziye katılan öğrencilerimiz de sağ olsunlar ballandıra ballandıra gördüklerini anlattılar. İnanın mutlulukları yüzlerinden okunuyordu. Öyle gözüküyor ki seneye bu geziyi tekrar yapacağız...

MÜSLÜMANLAR KARDEŞTİR ETKİNLİĞİ

Bir tek bulutların mı ağlamaz senin

Neden yeşilce gülmez bu toprak

Tekbire hasret kalmış minarelerin

Zulmeti gömecek bir mezar mı yok bu dünyada

Söyle ey leyl – i Afrika

Güneşin hiç mi doğmaz senin

Afrika'yı ne güzel tarif ediyor şiir değil mi? Bu kıtada yaşayan Müslümanların kara yazgıları ne zaman bitecek? Oradaki kardeşlerimiz ne zaman gülecek? İşte Afrika'daki Müslümanların durumlarını, çektikleri sıkıntıları ve dertleri kendilerine dert edinen bir kurum ziyaretçimiz oldu. Diversity Derneği. Bir başka yardım kurumumuz daha vardı tanıtımı yapılan. Türkiye'ye gelen misafir öğrencileri ensar muhabbeti ile kucaklayan Bab – ı Âlem Derneği. Bu iki kurum yaptıkları hizmetleri önce öğrencilerimize ve akşam ise velilerimize anlattılar. Program Senegalli Ali'nin Kuran – ı Kerim tilaveti ile başladı. Ardından Diversity ve Bab – ı Âlem dernekleri amaçlarını ve yaptıklarını anlattılar. Duygu yüklü bir günü bize yaşattılar.

TEMATİK AKVARYUM GEZİSİ

Başakşehir Kampüsümüzün 11. Sınıf kız öğrencilerine yönelik tematik akvaryum gezisi düzenledik. Çeşit çeşit balıkların bulunduğu akvaryumun büyüğü ortamında öğrencilerimiz dünya denizlerinden farklı ve

çeşitli balıkları inceleme imkânı bulurlarken, yağmur ormanlarının atmosferini de yaşayarak çok güzel bir gün geçirdiler.

MUAMMA YARIŞMASI

Kırktır onun sayısı

İslam'ın yükseldi sesi

Elindeki terazisi

Hak'tan yana Hak'tan yana

Bu dörtlüğün içine saklanmış kişiyi bulun bakalım. Neyse sizi yormayalım. Cevap Hazret-i Ömer olacak. Peki, bu nedir? Diye sorduğunuzu işitir gibiyiz. Evet, eski bir geleneği Sosyal bilimler koordinatörlüğü olarak okulumuzda canlandırmak istedik. Eskiler böyle dörtlüklerin içine gizledikleri kişi ya da olayları bulmak için Muamma kahvelerinde çok uğraşmışlar. Bu geleneği okulumuzda yaşatmak için yaptığımız bu etkinlik öğrenci ve öğretmenlerimizden büyük ilgi gördü. Her ay bir dörtlüğümüz oldu ve bilenlere de karınca kararınca minik bir hediyemiz. Geleneklerimizi yaşatmak ve unutturmamak temennisiyle...

NEZAHAT GÖKYİĞİT BOTANİK PARKI GEZİSİ

En iyi öğrenilen şey yaparak ve yaşarak gerçekleştirilir düsturu ile Çekmeköy kampüsü lise öğrencilerimiz Coğrafya öğretmenleri Derya YILMAZ'ın rehberliğinde Botanik Parkı gezisi düzenlediler. Birçok farklı bitkinin sergilendiği ortamda öğrencilerimiz incelemelerde bulundular. Okuluma döndüklerinde yorgunlukları ve mutlulukları gözlerinden okunuyordu.

OLMALI, OLMAMALI MI? ETKİNLİĞİ

Eskiden bir şarkı vardı hani, olmalı olmamalı mı yoksa hiç değişmemeli mi? Diye. Başlık merakınızı çekti değil mi? O zaman sizi daha fazla merakta bırakmayalım. Başakşehir ve Büyükçekmece kampüslerimizdeki coğrafya öğretmenlerimizin hazırladığı bir münazara programının adı bu. Konusu ne peki? Nükleer Enerji! Biz de kamuoyu gibi öğrencilerimizi ikiye böldük ve dedik ki? Nükleer enerji olmalı mı yoksa olmamalı mı? Lise etkinlik salonlarımızda yapılan çok çekişmeli geçen münazarada jüri heyeti çok zorlandı. Kimi mi seçtiler? Merak edin biraz...

SAFRANBOLU GEZİSİ

Safranbolu'nun nesi meşhurdur? Safranı, konakları, havası, suyu, insanı. Daha sayalım mı? Yok yok saymaya gerek yok biz en iyisi gidip görelim dedik ve tüm kampüslerimizin 6. Sınıf öğrencileri ile güzel ilçemize seyahat ettik. Dünya miras listesine adını

yazdıran ilçemizi gezmekten bir memnun kaldık bir memnun kaldık ki sormayın. Dönüşte öğrencilerimizin bavullarından lokumlar fıskırıyordu desek yeridir. Ayrıca aldıkları kilolar da cabası. Artık bu kiloları da ders çalışarak verirler herhalde...

USOBO YARIŞMASI (BAŞAKŞEHİR)

Ulusal düzeyde yapılan ve sosyal bilimler alanının TÜBİTAK'ı olarak adlandırılan USOBO yarışmasında Başakşehir kampüsümüzden Elifnur SEZGİN, öğretmeni Emine Binnur ALTUNBAŞ danışmanlığında Metin Analizi kategorisinde gümüş madalya almaya hak

kazandı. Namık Kemal'den Mustafa Kemal'e Jön Türkler konusunu analiz eden öğrencimiz birçok seçkin lisenin öğrencisini geride bırakarak ikinci olmuştur. Öğrencimizi ve öğretmenini kutluyoruz.

USOBO YARIŞMASI (ÇEKMEKÖY)

Ulusal düzeyde yapılan ve sosyal bilimler alanının TÜBİTAK'ı olarak adlandırılan USOBO yarışmasında Çekmeköy kampüsümüzden Merve Nur YAHŞİ, öğretmeni Cengiz SELVİ danışmanlığında Forum kategorisinde gümüş madalya almaya hak kazandı. "Üçüncü köprü, Kanal İstanbul ve yeni yapılan havaalanının İs-

tanbul'a getiri ve götürüleri nelerdir?" konusunu sunan öğrencimiz çevre duyarlılığını ön plana çıkarmış ve birçok seçkin lisenin öğrencisini geride bırakarak ikinci olmuştur. Öğrencimizi ve öğretmenini kutluyoruz.

TÜBİTAK PROJE YARIŞMASI (BAŞAKŞEHİR)

TÜBİTAK PROJE YARIŞMASI (BAŞAKŞEHİR)

Türkiye'nin en önemli proje yarışması olan TÜBİTAK'ta bu sene bir projemiz İstanbul bölge finaline katılmaya hak kazandı. Öğrencilerimizden Merve TAŞDEMİR ve Büşra SULUK öğretmenleri Eda DAŞTAN danışmanlığında hazırladıkları "Yerebatan Sarayı'nın tarihin derinliklerine batıyor" isimli projelerinde çevre koşullarının ve tramvayın Yerebatan Sarayı'na verdiği zararları tespit ederek bu konuda çözüm önerileri sundular. Sunumların yapıldığı sergide projemiz izleyenler tarafından büyük ilgi gördü. Öğrencilerimizi ve öğretmenlerini bu başarılarından dolayı kutluyoruz.

KARİKATÜR VE MİZAH

Odun Yerine!..

1 Kasım 1928, Latin Harflerinin Kabulü...

- Demek kışın da köşte kalacaksınız. İyi ama, o karda kıyamette nasıl barınacaksınız, üşümez misiniz?

- A, niçin üşüyelim! Babamın kütüphanesi Arap harfleriyle yazılmış koca koca kitaplarla dolu... Onları yakar yakar ısınırız!..

(Akbaba, 4 Ekim 1928, n.607, s.1)

ÖĞRETMEN REPLİKLERİ

- Komik bir şey varsa söyleyin biz de gülelim. (Kaynaştırır)
- Kendini de unutsaydın (Hafızayı güçlendirir)
- Çocuğunuz isterse başarır (Çıkış yolu gösterir)
- Sene sonunda ben de sizi unutacağım (Hesaplaşmayı öğretir)
- Çay, kahve ister misin? (konukseverlik aşılar)
- Sana camdan aşağı atla deseler atlayacak mısın? (Kışkırtmalara karşı korur)
- Herkes dersi anladı galiba, konuşmalar başladığına göre (Durumu özetler)
- Ben Ahmet'e sordum, Ahmet sen misin? (Kimlik kaymasını engeller)
- Gece beşik mi salladın? (Düzene sokar)
- Oğlum afyonun patlamadı mı daha? (Uyanmayı sağlar)
- Konuşmak isteyen varsa dışarı çıksın (Yol gösterir)
- Sizi zorla getirmiyorlar buraya, istemeyen gelmesin (Yol gösterir)
- Arka taraf, ne oluyor orada? (Yer konumlamasına yarar)
- Ben öğrenciyken hiç kopya çekmezdim (Doğruluk aşılar)
- Siz evde de böyle misiniz? (Karşılaştırmayı öğretir)
- (Sınavda) Şu andan itibaren herkes birbiri ile küs (İnce disiplin ayarı verir)
- Oğlum ders bitti, hiç gelmeseydin? (Zamanın değerini öğretir)
- Benim zamanımdayken (Geçmişe dönmeyi sağlar)
- Getirme beni oraya (Uyarı ve ikazı sağlar)